

NOWA GAZETA ŁÓDZKA

Wychodzi codziennie po południu, oprócz niedziel i świąt uroczystych.

W soboty z dodatkami ilustrowanymi dla prenumeratorów.

== Egzemplarz pojedynczy 3 kop. ==

== Na stacjach kolejowych 5 kop. ==

Prenumerata w Łodzi wynosi:

Rocznie 6 rb., półrocznie 3 rb., kwartalnie 1 rb 50 kop., miesięcznie 50 kop.
Za odosłanie do domu 10 kop. miesięcznie.
Zagranicą miesięcznie rb. 1.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów w sprawach redakcyjnych od 9 do 1 w redakcji — Widzewska 106a. i od 7 do 8 w administracji ulica Przejazd 1.

Redakcja ulica Widzewska nr. 106a (Telefonu Nr. 20-22). Administracja — Przejazd nr. 1 (Telefon 20-30). Nr. skrzynki pocztowej 570.

Rękopisów drobnych redakcja nie zwraca.
W niedziele i święta Administracja otwarta od godz. 11 rano do 1 po południu.

Ogłoszenia: Nadesłane na 1 stronie 50 kop. a wiersz lub jego miejsce, wśród tekstu 60 kop., reklamy po tekście 15 kop., nekrologia 15 kop., Ogłoszenia zwyczajne 10 kop. Zamiejscowe po 12 kop. za wiersz nonparelowy. Ogłoszenia małe 1 i pół kop. za wyraz. Każde ogłoszenie najmniej 10 wyrazów.

Kantor własny: Warszawa, Marszałkowska 61a m. 6. Tel. 198-65. Filije: Zgierz, Aleksander Łach, kiosk kolportacyjny. == Zduńska Wola, Księgarnia Welenowskiego.

TEATR POLSKI
Cegielniana Nr. 63.

Dziś

„Modne małżeństwo“

Jutro
po poł.

„Orle“

wiecz.

„Modne małżeństwo“

Teatr Popularny.
Konstantynowska 16.

Dziś

„Siódme przykazanie“

Jutro o godz. 1 po poł. dla dzieci

„KOPCIUSZEK“
o godz. 3 m. 30 po poł.

„Kawiarenka“

wieczorem

„Siódme przykazanie“

SALA KONCERTOWA (Dzielna 18). :: W poniedziałek, dn. 16 Marca, o g. 8¹/₂
WIELKI KONCERT SYMFONICZNY WARSZAWSKIEJ ORKIESTRY FILHARMONIJNEJ

Solista **ARRIGO SERRATO** (skrzypce)

Bilety do nabycia w składzie nut i instr. muz. Friedberga i Kotza (Piotrkowska 90).

BI-BA-BO

Sobota i Niedziela o g. 5 w.
Wesołe podwieczorki. O godzinie 10 wiecz.
zupelnie nowy program.

„SAVOY“

Dr. med. P. BRAUN

były asystent kliniki berlińskiej, osiadł w Łodzi jako specjalista chorób: **skórnych, wenerycznych, dróg moczowych, kosmetyki lekarskiej.** Przyjmuje od 8 i pół do 1 i pół i od 5 do 9 wieczór. Panie od 4 — 6. Dla pań osobna poczekalnia. **Krótką 4. Tel. 35-35. 1289-4**

Teatr „SCALA“
Cegielniana 18. Telef. 15-04.

W sobotę, 14 marca „**CZARYWNYCA**“ w 5 aktach ze śp. i tańc. utwór Julczenka i Zdanowskiego. „**Gulali, gulali!**“ (chór). — — —

W niedzielę, o g. 3 po poł. „**Taras Bulba**“

Wieczorem „**Cyganka Aza**“ w 5-iu aktach. „**Słuszaj wasze błagorodie**“, krotochw.

Dr. B. Rejt, Średnia 5, 3 telefon 33-79

Specjalista chorób: skórne, włosów, weneryczne moczopłciowe i kosmetyka lekarska.

Leczenie syphilisu salvarsanem Erlch-Hata „506“ 1914 (wśródzyl nie). Leczenie elektrycznością, elektroizoliz (usuwanie szpecących włosów) oświetlenie kanału (uretroskopia). Przyjmuje od 9 i pół do 12 i pół i od 5—8. W niedziele i święta od 10—2 po po Dla pań oddzielna poczekalnia. 0321.

wybitna rei dyplomacji maxime perita, i trzyma rękę na pulsie chwili aktualnej. Ze szpalt gazety berlińskiej przemawia—jednym słowem pierwszorzędnym autorytet polityczny.

Dr. med. S. Liniecki

Choroby wewnętrzne i nerwowe specjal. (serca, płuc i przemiany materji) —————
Wólczajska 2, róg Zawadzkiej. :: Godziny przyjęć od 3—7 wiecz

Pogróżki

pod adresem dyplomacji rosyjskiej.

(Anonimowy artykuł „Berlin. Tageblatu“ i komentarz do niego).

W „Berlin. Tageblacie“ z d. 9 b. m. w wydaniu rannem i wieczorem opublikowane zostały dwa artykuły wstępne. Nie są one ciekawe, a jednak bardzo charakterystyczne.

Artykuł pierwszy w porannem wydaniu zatytułowany jest „Rosyjski sąsiad“. Artykuł jest anonimowy. Redakcja gazety daje do zrozumienia, że autor artykułu, to postać

„Słowo“ warszawskie w № 70 w następujący sposób analizuje artykuł pisma berlińskiego. „Cóż pisze,—zapytuje „Słowo“—ten pan polityk anonimowy o rosyjskiem Niemiec sąsiedztwie? Same stare rzeczy, rzeczy akademickie, znane, a obłudne. Więc, że Prusy są przychylnie usposobione do Rosji, że Austro-Węgry są również jej przyjazne. I wymówka: Rosja tylko raz jeden pomogła Prusom realnie, a było to w czasie wojny z Francją, gdy tymczasem Prusy zawsze były gotowe do usług. A... ten raz jeden, gdyby tylko raz, co nie jest prawdą—wystarczyć może za niezliczone inne razy!... Przecież, „gdyby Aleksander II nie zechciał być w roku 1870 neutralnym, to nie byłoby Sedanu, tej bezcennej rzeczy, na której, jak na granitowym fundamencie, oparła się wielkość nowoczesnych Niemiec. Polityka rosyjska popełniła wtedy fatalny błąd: na swoje nieszczęście przyczyniła się do skonsolidowania straszliwej siły, stale grożącej pokojowi świata.

Drukarnia i skład papieru
A. I. OSTROWSKI,

Piotrkowska 66, tel. 2-70.

WAŻNE DLA KAS CHORYCH.

Książki do prowadzenia kas chorych zamiast 7 polecam 2 książki systemu amerykańskiego, również podręcznik i informator wyd. Fabrycznego Inspektora Inż. technologa PAJKINA.

Cena rubli 4.

Teatr MINIATURE
dawniej „URANJA“.

Od soboty 14 Marca Występy **Alfreda Lubelskiego** głośnego piosenkarza „**Momusa**“

Operetka „**Ptaszek Zuzi**“ Leopolda Morozowicza, z muzyką różnych kompozytorów, reżyserowana przez autora. **Część koncertowo kabaretowa** z udziałem pp. **Alfreda Lubelskiego, Czartoryskiej, Lenckiej, Sułkowskiej, Kalicińskiego, Sierpińskiego, go, Fortwila i Godławskiego. Farsa „Ostatnie dwa ruble!“**

Duet z „**Rozwódki**“, „**1 krok w krok**“ pp. Malczewska i Morozowicz.

Piękność-to potęga!

Na piegi, pryszcze, wagi, mokre i suche liszaje, krosty wszelkiego rodzaju nieczystości skóry jest wiele różnych środków, lecz skutecznie działających bardzo mało. Kto chce otrzymać prawdziwie radykalny środek kosm.-lecniczy, niech żąda rozpowszechnionego i uznanego przez powagi lekarskie mydła Księży Kneippa.

Dr. W. FISCHER

Ordynator szpitala Czerw. Krzyża
b. ordyn. klin. uniwers. warsz.

Choroby weneryczne, moczopłciowe, skórne i chirurgiczne.

Przyjm. od 10—12 r. 16—8 w., w Niedziele i święta 11—1 ul. ZIELONA Nr. 3.

Osoba bez podpisu z „Berlin. Tageblattu” pisze następnie tak: ani cesarz niemiecki, ani armja niemiecka, ani naród niemiecki nie chcą wojny z Rosją. Niemcy—to symbol pokoju, a Rosja—to symbol zaborczej we wszystkich kierunkach wojny. Rosja grozi obu państwom środką Europę i dlatego te państwa muszą czynić niesłychane wysiłki, żeby posiadać siły bojowe pod względem liczebności i sprawności zdolne do obrony. Rosja—wywodzi autor—zachowuje się wobec Austrii tak, jak suzeren względem swego wasala. To być nie może i nie powinno. Na to Niemcy nie pozwolą! Tu dopiero wynurza się główna myśl artykułu: czy leży w interesie Niemiec i, oczywiście, Austrii, prowadzenie z Rosją wojny „prewencyjnej”, czyli zapobiegawczej? Bismarck powiedział był, że taka zapobiegawcza wojna podobna jest do samobójstwa popełnionego ze strachu przed śmiercią. Zdaniem anonim, to przedewszystkiem odnosi się do Austrii, która słabnie coraz bardziej, więc też żadnej wojny zaborczej prowadzić nie chce i nie może.

Oczywiście, autor nie jest zwolennikiem bezwzględnej takiej oto zapobiegawczej wojny z Rosją, ale gdy zajdzie konieczność... A ta konieczność zajść może, jeżeli Rosja poważy się dalej krzyżować plany niemieckie w Londynie, w Paryżu, na dalekim i bliskim Wschodzie.

Czegóż zatem anonim żąda od Rosji za pokój niemiecki? gdyż takie właśnie pytanie wyłania się z jego wywodów. A prosto usunięcia dobrowolnie wszystkiego, co Niemcom przeszkadza w narzucaniu Europie, a może i światu swej hegemonji narazie ekonomicznej, a potem i politycznej. Tego autor wyraźnie oczywiście nie powiedział, ale myślał o tem. Przecież każdy Niemiec o tem w tej lub innej formie myśli!

Zdaniem „Słowa” artykuł omawiany został ogłoszony dlatego, żeby osłabić to denerwujące wrażenie, jakie wywołały znane półurzędowe

wywody gazety kolońskiej wraz z licznymi komentarzami prasy europejskiej.

I nie udało mu się. Nie udało się również p. Teodorowi Wolffowi, który artykuł omówił i wyjaśnił tego samego dnia, tylko wieczorem. I anonim, i Wolff, w dość zresztą naiwny sposób, pogrozili dyplomacji rosyjskiej.

I jeden i drugi nie wspomnieli jednak ani słowem o tem, o co Niemcom głównie i pozytywnie chodzi. Mówili więc o tem, co kiedyś być może, ale nie o tem, co teraz jest. A cóż jest? Oczywiście nie innego, jak konieczność dla Rosji zmiany niekorzystnego dla siebie traktatu handlowego z Niemcami na korzystny, ściślej—sprawiedliwy. Tej konieczności Niemcy widzieć nie chcą, natomiast widzą potrzebę nagłą narzucenia Rosji traktatu swego pomysłu. Dlatego obłudnie krytykują ideę wojny prewencyjnej, taką właśnie wojną starają się przez prasę zagrozić sąsiadowi.

Opinia wice-ministra o nierządzie.

Z powodu złożonego do Dumy wniosku prawodawczego, domagającego się zniesienia reglamentacji prostytucji, wice-minister spraw wewnętrznych Dżunkowski złożył Radzie ministrów opinię następującą.

„Autorowie projektu uznają za niezbędne zniesienie reglamentacji prostytucji, z równoczesnym zakazem otwierania domów publicznych, uzasadniając to tem, że istnienie urzędowej reglamentacji prostytucji wcale nie pomaga sprawie walki z rozpowszechnieniem syfilisu i chorób wenerycznych, lecz przeciwnie, przynosi walce tej istotną szkodę i w sposób demoralizujący wpływa na ludność.”

Nie broniąc reglamentacji z lekarsko-sanitarnego punktu widzenia, wice-minister spraw wewnętrznych wyraża jednak pewność, że „po zniesieniu reglamentacji i skasowaniu domów publicznych, powstanie mnóstwo tajnych ognisk rozpusty, rozsądników nietylko zarazy, ale wogóle wszelkiej przestępczości, z którą walka dla policji będzie bardzo utrudniona w porównaniu z istniejącym stanem rzeczy, kiedy domy publiczne znajdują się pod dozorem władz lekarsko - policyjnych.”

Oświadczając dalej, że „dla interesów zdrowia publicznego można byłoby skwitować z dogodności policyjnej”, wice-minister zaznacza, że „możnaby to zrobić tylko pod warunkiem, gdyby sprawa konieczności zniesienia reglamentacji prostytucji była rzeczywiście bezsporną.”

Wice-minister Dżunkowski uważa jednak projekt 44 posłów za „nieco tendencyjny”, nie zupełnie bezstronny i wcale nie bezsporny, ponieważ w większości państw kulturalnych reglamentacja nie jest zniesiona.

Opinię swoją wice-minister spraw wewnętrznych kończy tak „Wobec tego, — nie dotykając sprawy, czy zniesienie reglamentacji prostytucji mogłoby w sposób zasadniczy wpłynąć na podstawy obyczajowego życia społecznego i rodzinnego (np. w sensie powiększenia ilości stosunków nieuświęconych małżeństwem) uważałbym za rzecz ostryjniejszą przekazanie tego projektu prawa celem wszechstronnego i bezstronnego oświetlenia, komisji specjalnej zajmującej się rewizją prawodawstwa lekarsko-sanitarnego.”

Informacje.

Odroczenie terminu powinności wojskowej.

Ministerjum oświaty ogłosiło okólnik o odroczeniu terminu pełnienia powinności wojskowej dla dokończenia wykształcenia.

Okólnik zaleca młodzieży uczącej się, starającej się o odroczenie terminu odbywania powinności wojskowej, by w prośbach podawanych z tego powodu władzy odnośnej, wyłuszczała wszystkie powody, dla których nastąpiło opóźnienie w ukończeniu kursu nauk.

Leczenie kolejarzy.

Naczelnik kolei nadwiślańskich zawiadomił okólnikiem podwładne mu urzędy, że robotnicy pracujący u przedsiębiorców, wykonujących roboty dla kolei, podlegają leczeniu na koszt kolei, a to z powodu tego, że na mocy umowy z przedsiębiorcami z naleźności tych ostatnich dokonywane są specjalne potrącenia na fundusz leczenia ich robotników, pracujących na kolei.

Berlin—Poznań—Kalisz—Warszawa.

Dotychczas prawie wyłącznie jeździło się z Warszawy do Berlina przez Aleksandrów i Toruń. Od pewnego czasu jednak coraz więcej wymaga się ruchu przez Kalisz — Skalmierzycę. Dlatego też jak donosi „Berliner Tageblatt”, zarząd kolei pruskich wysłał w nocnych pociągach z Berlina przez Poznań do Kalisza i napowrót wagony sypialne, a od 1-go maja r. b. będą kursowały po tej linii specjalne pociągi „D” (pospiesznej), bezpośrednio komunikacji, z wagonami pierwszej, drugiej i trzeciej klasy.

Dr. med. S. Aronson
Akuszer i specjalista chorób kobiecych
powrócił.
Piotrkowska 120. Tel. 31-82.
9—11 rano i od 4—6, w niedzielę od 10—12.
1318—3

W Skalmierzycach — jadąc z Berlina i w Kaliszu, jadąc z Warszawy, będzie się trzeba przesiadać z powodu różnicy szerokości toru.

Automatyczny łącznik wagonów.

Pisma paryskie donoszą, że komisja budżetowa izby francuskiej wyasygnowała 6 milionów franków na zaprowadzenie automatycznego łącznika wagonów, który to przyrząd wynaleziony został przez jednego z polskich inżynierów warszawskich i niedawno temu był demonstrowany na kolei W.-W.

W łączniki podobne mają przedewszystkiem być zaopatrzone wagony pociągów międzynarodowych.

Z za kordonu

— Związek koleżeński. Utworzony został Związek koleżeński wychowanek Sacré Coeur, za stałą siedzibą we Iławowie. Celem jego moralna i materialna pomoc, wzajemne wspomaganie się i łączność w pracy społecznej. 8-go grudnia odbyło się pierwsze walne zgromadzenie członków Związku, których liczbą na razie sięga setki.

Należąc do Związku może każda wychowanka, która choć jeden rok przebyła w jakimkolwiek domu Sacré Coeur a skończyła już lat 16-cie. Wszystkie wychowanki klasztoru proszone są aby się zapisały do Związku. Wkładka roczna wynosi 6 koron dla Galicji, 6 marek dla Księstwa i 3 ruble dla Królestwa.

Wszelkich informacji udziela i wpisy przyjmuje wydział Związku wychowanek Sacré Coeur Lwów, plac św. Jura 1 r. Sacré Coeur. Helena Wołowska (przewodnicząca) Ala Bałabanówna (sekretarka), Marja Pieńczykowska (skarbniczka).

Z Warszawy.

(:) Kolej na szpitalu. Magistrat m. Warszawy uchwalił przyjąć ofiarowane przez akcjonariuszów b. kolei W.-Wiedeńskiej 30,000 rb. na utworzenie 3 łóżek w szpitalu Dzieciątka Jezus, dziecięcym przy ul. Kopernika i miejscem dziecięcym małżonków Szlenkierów.

(:) Niodebrane wygrane. Kantor Banku państwa w Warszawie zawiadomił magistrat, iż urząd loteryjny przekazał na szpitalu i instytucje dobroczynne

6)

Judyta z Betulji.

A gdy liljowa mgła okryła góry, a niebo zróżniewało,—wodzowie izraelscy zebraли się na wojenną naradę.

IV.

Zwycięstwo.

— Waghau!—krzyczał zdyszany wojownik. — Waghau! Biegnij do namiotu swego pana i rozbudź go!

— Złupiałeś, czy co? Czy nie wiesz, że za podobne zachwalstwo grozi śmierć? — zawołał machając rękami przestraszony eunuch. — A co się stało?

— Obudź natychmiast wodza, idjotot! Te przeklęte szczury żydowskie, powarjowawszy prawdopodobnie z pragnienia, wychodzą tłumem z Betulji. Już napadli na przednie stráže. Budź natychmiast pana, albo cię porąbię na kawałki!.

Ze wszech stron zbiegali się konni i piesi żołnierze i bezładnym tłumem stanęli przy wejściu do namiotu. Wszędzie rozlegał się bezładny stuk końskich kopyt, szcęk broni i trąbienie na alarm.

Drżący eunuch przystanął u wejścia, sądząc, że hałas i krzyki obudzą śpiącego wodza, ale idący za nim żołnierz pchnął go w plecy ręką miecza i Woghau wtoczył się do namiotu. Zaledwie posunął się dwa kroki — noga pośliznęła mu się w kałuży krwi. Jeszcze krok... i potknął się o spadłe z łoża, nagie, pokureczo-

ne przedśmiertnymi drgawkami ciała Holofernesa. Słaby promień światła przenikający przez otwór w zasłonie, pozwolił mu dojrzeć przerąbaną szyję.

Z nieludzkim wyciem wybiegł Waghau z namiotu; z przerażenia oczy wychodziły mu z orbity; ręce bezwiednie szarpały odzież. Potem rzucił się do namiotu izraelitki, szarpnął zasłonę i przekonawszy się, że namiot jest pusty,—krzyknął:

— Biada! Biada wami! Żydowska nierządnicą ucięła głowę Holofernesowi i uciekła z nią!.

I, krzyżąc z rozpacz i przerażenia, eunuch pobiegł do obozu, rozpychając żołnierzy i przewracając wszystko, co spotkał po drodze. Wodzowie biegli za nim, chcąc go uspokoić, aby chociaż na chwilę ukryć straszną wieść przed wojskiem, w którym powstało już zamieszanie.

Hałas i nieład były tak wielkie, że jeden z żołnierzy, widząc biegnącego człowieka z nogami ubroczonemi we krwi, postąpił za nim strażą i śmiertelnie ranny Waghau padł na ziemię.

Naczelnicy oddziałów próbowali sformować szyki i odeprzeć nacierających izraelitów, ale przerażone wojsko nie słuchało już rozkazów.

Tymczasem żydzi pobili już przednie stráže assyryjskie i pędzili je przed sobą. Śmierć wodza zamieniła w tchórzów tych niezwalczonych dotąd wojowników. Ammonici i madjanici, wzięci do niewoli przez Holofernesa i włączeni do szeregów assyryjskich, powstałi teraz przeciwko swym ciemniejszym i rozgromiwszy najbliższe oddziały assyryjskie, pierzchnęli. Stada bydła, wozy i namioty przeszkadzały ruchowi wojsk. W kilku miejscach wybuchnął pożar.

Do ciemnej nocy upajał się zemstą naród izraelski. Żołnierze nie mogli dźwi-

gać już zmęczonych rąk, — tyle zabijali przez cały dzień. Kobiety, które wyszły z miasta, znalazły ich zboczonymi nieprzyjacielską krwią i z okrzykami zgrozy padły im w objęcia, błagając, aby wrócili do miasta i wyczęli. Lecz oni musieli najpierw pogasić ogniska i rozatawić stráže, któreby pilnowały niezmiernych bogactw, pozostawionych w obozie assyryjskim.

W nocy rozniecono w dolinie Betuljskiej wielkie ogniska, na których płonęły stosy trupów nieprzyjacielskich, młodzieńcy i dziewczęta tańczyli wokół ognisk przy dźwiękach fletów i arf.

Trzydzięci dni trwały grabieże i uroczystości. Osjusz postąpił za zbiegami kilka oddziałów, które wycięły w pień resztę assyryjczyków. Betulja stała się teraz najbogatszym miastem w Judei. W obozie nieprzyjacielskim urządzono targ, na który zjechali się kupcy z całej Judei. Nie brakło nawet jerozolimczyków.

A pośród tego szumu i gwaru, otoczona tłumem żołnierzy i kupców, Judyta, piękniejsza teraz niż kiedykolwiek, śpiewała psalmy, a naród słuchał ich z uwielbieniem. Nakoniec przybył z Jerozolimy arcykapłan Joachim, chcący ujrzeć zbawczynię narodu izraelskiego, córkę Merara. Na jej cześć wypowiedział długą przemowę, którą zakończył w te słowa:

— Judyto! Tyś jest radość i chwala swego narodu, albowiem ty okazałaś mięstwo, godne największego bohatera! Chwała Pana spływa na ciebie. Kiedy zostałaś wdową,—dochowałaś wierności swemu mężowi i nie zazałaś mężczyzny. Za to Pan chronił twej czystości w namiocie przeklętego assyryjczyka. Bądź błogosławioną na wieki pomiędzy niewiastami Judei. Gdybyś nie dochowała wierności mężowi swojemu, Pan nie uczyniłby cię wyhawicielką swego narodu. Gdybyś zgrzeszyła w namiocie

wroga i podzieliła z nim łożo, — Pan odwróciłby się od ciebie i przebiegłość twoja nie odniosłaby zamierzonego skutku!

— Zaprawdę tak! — podchwycił naród. — Niech będzie imię Pańskie pochwalone.

Skromnie pochylwszy głowę, stała Judyta i nikt nie dostrzegł pod gestą za słoną szyderczego uśmiechu, jaki błądził po jej ustach.

V.

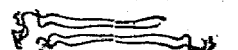
Wspomnienia.

Skończyły się uroczystości i życie mieszkańców Betulji popłynęło zwykłym trybem.

Za zgodą ojców miasta Judyta darowała wolność swej służącej, Sarze. Ale ta ani słuchać nie chciała o porzuceniu swej dobrej pani. Lepszego życia, niżli tu, nie chciała i nie znalazłaby nigdzie. I tak, jak dawniej pozostała służącą i powiernicą Judyty. Jednogłośnie przyznano Judycie wszystkie bogactwa Holofernesa, lecz ona nie chciała przyjąć dla siebie i ofiarowała wszystko świątyni. Ten postępek jeszcze więcej wstawił ją w oczach współziomków. Coprawda Judycie nie potrzeba było nic więcej; miała ona w domu wszystkiego pod dostatkiem.

I mieszkała z wierną Sarą w górnych pokojach swego wielkiego, chłodnego domu. Codziennie przechodzili do niej włodarze i ogrodnicy, pracujący na jej wielkich polach, w ogrodach i winnicach, pasterze, strzegący jej trzód i przynosili mleko, sery, mięso, mąkę i owoce. Codziennie również Judyta z Sarą chodziły do świątyni.

d. c. n.)

Sala Koncertowa

W środę, dnia 18 marca 1914 r. o godz. 8 min. 15 wieczorem

Jedyny wielki koncert nadwornego pianisty

MAUR YCEGO ROSENTHALA

Bilety do nabycia w składzie nut W. W. Friedberga i Kotza, Piotrkowska 90, w dniu koncertu w kasie Sali Koncertowej od godz. 7 wieczorem. 1329 3

miejscowe sumę 19,445 rb. 35 kop., na którą to sumę złożyły się nieodebrane wygrane w 196 i 197 ciągnięciu loterii klasycznej Królestwa Polskiego.

Z sąsiedztwa.

Odczyt o Mickiewiczu w Pabjanicach. W sobotę d. 14 b. m. o godz. 8 wieczór w Towarzystwie równouprawienia kobiet w lokalu stowarzyszenia rzemieślników chrześcijańskich (Zamkowa 29 p. Marja Jarzłowska z Łodzi wygłosi odczyt „O Mickiewiczu“.

Zmiany w duchowieństwie. Ks. Stefan Jaskułowski, który ukończył w r. z. warszawskie seminarjum duchowne, mianowany został wikaryuszem parafji Mieszki pod Łodzią.

Tkaczy majstrów zarobni. Wczoraj w lokalu Bernekera przy ul. Średniej w Zgierzu, pod przewodnictwem p. H. Kunkla, odbyło się w drugim terminie ogólne roczne zebranie tkackich majstrów zarobnych.

Zebrani, po zatwierdzeniu sprawozdania kasowego centrali zgierskiej za r. z., uchwalili zwrócić się do fabrykantów z petycją o podniesienie z dnem 24 b. m. płacy o tkania towarów—półkamgarnowych z 10 do 12, a kamgarnowych z 11 i 12 do 14 kop. od 1000 wątków.

Następnie postanowiono rozciągnąć wpływ związku nawet na tych majstrów tkackich zarobnych, którzy do związku nie należą.

W końcu uchwalono poczynić starania, o pozwolenie na urządzenie przyłokalu związku w Zgierzu bufetu z napojami alkoholowymi.

Do zarządu weszli pp.: J. Deutschmann (prezes), R. Szmehel (wic. prezes), E. Bucholtz (skarbnik) i A. Szula (sekretarz) oraz T. Radek i J. Kierzkowski—jako zastępcy. Do składu komisji rewizyjnej powołano pp. A. Kunkla, O. Ludwiga i J. Bycha. Obowiązki gospodarzów powierzono pp.: F. Radka, W. Bolerowi i H. Kelmowi. Na stanowisko reprezentanta związku powołano p. H. Kunkla.

Kalendarzyk.

Dziś Matyldy Kr. Wd.
Jutro Klemensa, Long.
Imiona słowników dziś Długomira
Jutro Ojcostwa.
Wschód słońca o g. 6 m. 22
Zachód „ 5 „ 58
Długość dnia 11 „ 36

Teatr Polski. Dziś „Modne małżeństwo“ Jutro po poł. „Orle“ wieczorem „Modne małżeństwo“

Teatr Popularny. Dziś „Siódme przykazanie“ Jutro o g. 1-ej przedstawienie dla dzieci „Kopciuszek“ o g. 3 m. 30 „Kawiarenka“ wiecz. „Siódme przykazanie“

Teatr Scala. Występy trupy ukraińskiej: Dziś „Czarywnica“ i chór „Gulali, gulali“ Jutro: o g. 3 m. 15 „Taras Bulba“ wieczorem „Cyganika Aza“ „Stuszuju wasze blagorodie“

Sala Koncertowa. Koncert historyczno-pedagogiczny dla młodzieży; pocz. o godz. 3-ej po południu.

16 b. m. koncert Filharmonji warszawskiej. Występ solowy skrzypka Arrigo Serrato

Zebrania. Jutro: roczne ogólne zebranie czł. Tow. Krzew. Ośw. o g. 4 po poł. (Mikołajewska 11)

Roczne ogólne zebranie metalowców (Konstantynowska 5) o g. 10 przed poł.

Roczne ogólne zebranie członków Stow. Wstażkarzy (Nawrot 20) o g. 2 po poł.

Teatr warsz. Minjature. Cegielińska 4. Nowy program operetka, farsa, kabaret

Biblioteka Stebelskich. (Mikołajowska 59) otwarta codziennie od g. 6-ej do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od 1-ej do 3-ej pp.

Czytelnia pism Tow. „Wiedza“ (Piotrkowska 103), otwarta od g. 6 po poł. do 10 wiecz., a w niedziele i święta od godz. 10-jej rano do godz. 10-jej wiecz.

KRONIKA.

Alliance Française.

W nadchodzący wtorek t. j. d. 17 b. m. o godz. 8 1/2 wieczorem w sali Stowarzyszenia Techników przy ul. Spacerowej nr. 21 odbędzie się odczyt p. Leona Main, licencie en lettres - philosophie, przedstawiciela T-wa „Alliance Française“ w Łodzi, na temat:

„Jean - Jacques Rousseau“

Streszczenie odczytu będzie następujące:

- 1) Wychowanie się R. na łonie natury i wpływ jej na jego twórczość.
- 2) Wzrost kobiecia i wzorowy mężczyzna — podług opisu J. J. Rousseau.

Ceny miejsc oznione: Po 1 rublu dla obcych z ustępowem 50% dla Członków T-wa „Alliance Française“.

Uwolnienie od obowiązków.

Gubernator piotrkowski uwolnił od obowiązków wójta gminy Radogoszcz Wilhelma Zumera i pisarza gminnego Starka.

Działalność Towarzystwa Krzewienia Oświaty.

(a) W r. 1913 działalność T. K. O. przedstawiła się w sposób następujący: Tow. liczyło 410 członków. W ciągu roku wpłynęło do kasy Tow. 9,299 rb. 7 k. wydatkowane 8,225 rb. 34 k. na dzień 1-go stycznia 1914 r. pozostało w kasie 1073 rb. 73 kop. Sekcja uniwersytecka pod kierunkiem pp. M. Dominikowicza i dra M. Kaufmana w ciągu r. 1913 urządziła 39 odczytów tres i historycznej, 4 ekonomicznej, 11 społecznej, 10 filozoficznej, 8 przyrodniczej i jeden literacki.

Odczytów wysłuchało ogółem 6,657 osób, w tem jednorazowo najwyższa liczba słuchaczy wynosiła 453, najniższa 26, średnio na każdy odczyt wypada 171 słuchaczy. 14 odczytów wygłosili prelegenci miejscowi, 25 zamiejscowi. Z ogólnej liczby 15 prelegentów było 8 miejscowy oraz 9 zamiejscowych.

Prelekcje wygłaszali dr. Gąsiorowska, dr. Pragier, L. Alter, M. Dominikowicz, dr. Stanisław Skalski, dr. Zofja Galićka, dr. filozofja Przedborska, prof. Ludwik Krzywicki, prof. Konstanty Wyszynski, dr. M. Kaufman, Marja Stołyhwo, dr. Bolesław Heiman i prof. Gustaw Baumfeld.

Sekcja biblioteczna pod kierownictwem dra Henryka Trenknera utrzymywała 4 biblioteki polskie oraz 2 żargonowe.

Towarzystwo Krzewienia Oświaty.

Towarzystwo Krzewienia Oświaty przypomina, że jutro t. j. w niedzielę 15 b. m. punktualnie o godz. 4 po południu w lokalu przy ulicy Mikołajewskiej № 11 odbędzie się ogólne zebranie członków Towarzystwa w drugim terminie i będzie prawomocne bez względu na ilość obecnych.

Koncert Filharmonji.

Zapowiedziany na 16 b. m. koncert Warszawskiej orkiestry symfonicznej tym razem większe jeszcze niż zwykle wzbudził zainteresowanie zarówno przez wzgląd na talent solisty jak i na układ programu. Arrigo Serrato, największy skrzypek włoski i jeden z najwybitniejszych w Europie budzi wśród znawców zachwyt rozwojem swego talentu. „Niezwyczajna śpiewność tonu głęboka powaga i dojrzała umiejętność tworzą u niego przedziwną mieszaninę“ mówi surowy zazwyczaj krytyk „Berliner Tageblattu“. „Gdy inny skrzypek ujawnia temperament, to dzieje się zazwyczaj ko sztem czystości tonu“ powiada Spanuth w „Musikalische Welt“ u Serrato nawet przy największych efektach czystość tonu pozostaje krystaliczną.

Serrato zagra koncert D dur Brahmisa utwór piękny, lecz niezwykle trudny, dostępny tylko dla mistrzów techniki.

Orkiestra wykoną oprócz wstępu do Lohengrina „Rapsodję Litewską“ Karłowicza, pełną motywów swojskich i poezji wsi litewskiej.

Wreszcie zakończy wieczór niesmiertelne arcydzieło Bee-hovena Symfonia III „Eroica“ poświęcona Napoleonowi z swym słynnym marszem żałobnym i przedziwną instrumentacją.

Aresztowanie.

Wczoraj wieczorem z rozporządzenia władz śledczych aresztowany został p. Henryk Frenkel, jako oskarżony o przestępstwo prasowe.

Z Tow. „Przyszłość“.

Jutro o godz. 2 i pół p. poł. w lokalu własnym przy ul. Konstantynowskiej № 5, odbędzie się tygodniowe zebranie członków Tow. abstynentów „Przyszłość“, na którym p. Władysław Skawroniek odczyta referat swój „O prohibicji“.

Koncert historyczno-pedagogiczny.

Przypominamy, że jutro w sali koncertowej o godzinie 3 i pół po południu odbędzie się IX ty koncert historyczno-pedagogiczny dla uczącej się młodzieży.

Koncert poświęcony będzie muzyce polskiej.

Bilety są do nabycia w kancelarii Towarzystwa muzycznego imienia Szopena i przy wejściu na salę.

Odczyt dr. Segafa.

Przypominamy, iż niedoszły do skutku odczyt zasłużonego dr. I. Segafa na temat o rozwoju pamięci u dzieci odbędzie się nieodwołalnie jutro t. j. dnia 15-go b. m. o godzinie 5-jej po poł. w sali Stowarzyszenia Techników przy ul. Spacerowej № 21.

Bilety w cenie 60 i 40 k., dla członków po 40 i 25 k. są do nabycia w dniu odczytu przy wejściu na salę.

Kasa chorych w fabryce Poznańskiego.

(a) Nowa kasa chorych w fabryce Tow. akc. manufaktury bawełnianej I. K. Poznańskiego rozpoczyna swą działalność z dniem 2 kwietnia roku bież.

Norma potrąceń robotników ustanowiona została w wysokości 1 proc. od zarobku.

Komitet szkoły rzemiosł.

Komitet szkoły rzemiosł przy łódzkim chrześcijańskim Towarzystwie dobroczynności zawiadamia, że w środę dnia 18 marca w przytuliku dla starych i kalek Dzielna 52, o godzinie 8-jej wieczorem, odbędzie się ogólne zgromadzenie członków szkoły rzemiosł, która będzie prawomocnym, jako mające się odbyć w drugim terminie.

Porządek dzienny obejmuje: 1) Sprawozdanie z działalności szkoły. 2) Sprawozdanie kasowe. 3) Wnioski członków. 4) Wybory członków komitetu na r. 1914/15.

Tow. szerz. oświaty im. Sienkiewicza.

W niedzielę o godzinie 3-jej po południu w lokalu czyt. lni, Rzgowska nr. 101, pogadankę przyrodniczą „Zielone Królestwo“ wygłosi p. M. Grzybowska. Wejście bezpłatne. Następnęj niedzieli zajmujący odczyt p. St. Łąpińskiego „Jak Piastowie budowali Polskę“.

Z Tow. ochrony kobiet.

W piątek d. 13 marca r. b. o godz. 8 wiecz. w lokalu własnym przy ul. Mikołajewskiej nr. 61 odbyło się ogólne roczne zebranie członków łódzkiego oddziału warszawskiego chrześcijańskiego Tow. ochrony kobiet. Posiedzenie zajął baronowa Juljanowa Heinzelowa poczem na przewodniczącą powołano panią rejentową Nieznańską, pióro trzymał ks. Henryk Przeździecki.

Po odczytaniu protokołu z poprzedniego zebrania odczytano sprawozdanie z działalności oddziału za rok ubiegły 1913.

Oddział łódzki liczy 74-ch członków rzeczywistych, którzy opłacili 1450 rubli składek.

Majątek oddziału wynosi 3243 rb. 59 kop.

Do biura pośrednictwa pracy istniejącego przy oddziale wpłynęło 265 zgłoszeń, posad udzielono 36. Biuro dało czystego dochodu 48 rb. 61 kop.

W hoteliku dla przyjezdnych kobiet utrzymywanym przy ul. Długiej nr. 10, jest 8 łóżek, w ciągu roku korzystalo zeń 107 osób. Utrzymanie roczne hoteliku wyniosło 1210 rb. 49 kop. wpłynęło 639 rb. 49 kop. zatem zarząd dopłacił 571 rb.

W tymże lokalu przy ul. Długiej zarząd utrzymuje „ognisko rodzinne“, w którym pozabawione opieki robotnice za 50 k. otrzymują mieszkanie oraz całodzienną utrzymywanie. Ze schroniska miesięcznie średnio korzystało 14 pensjonerek na utrzymanie wydano 2790 rb. 66 kop., wpływ od pensjonerek wyniosły 2247 rb. 95 k. zatem dopłacono do schroniska 542 rb. 71 k.

Przy Tow. istnieje wydział dla moralnie zaniedbanych nieletnich dziewcząt, 6 dziewcząt umieszczono w domach poprawczych z dziewcząt jedną udało się wyrwać z rąk handlarzy żywym towarem.

Celem rozszerzenia działalności Tow. rozeszła do 70 okolicznych parafii zawiadomienia o działalności Tow. z prośbą o kierowanie do Tow. samotnych kobiet i dziewcząt udających się do Łodzi. Na miejsce ustępujących z kolei członków zarządu wybrane zostały, rejentowa Nieznańska, Janina Wolska, ks. Henryk Przeździecki i skarbnik Chełmicki, kandydatki do zarządu panie Krasuska, Wścieklicowa i Majlertowa. Do komisji rewizyjnej weszli pp. Hordliczko, ks. Sienicki i Ziełński.

Budżet na rok 1914 zatwierdzono w sumie wydatków 2050 rb. oraz dochodów 2270.

Bi-Ba-Bo.

Petno, gwaro i wesoło było w wytwornej sali „Savoy-u“, dawano bowiem premjere, której, elou stanowiła doskonała rewueta: „Na falach Łódki“ napisana przez Onela Thom'a (K. Tom), literackiego kierownika łódzkiego „Śmiechu“. Komiczna w pomysł, wesoła w treści, urozmaicona ślicznymi motywami licznych piosenek, ta humorystyczno-satyryczna blueta, na ogół bardzo się podobała, bo ma w sobie dużo ruchu, humoru, lekkości, a wykonaną została przez cały zespół artystyczny z ogromnem życiem i w należnym tempie.

Wszyscy grali jednakowo wyśmienicie i bez zarzutu, tworząc 12 charakterystycznych typów: a mianowicie: Prazka i węgierka ze Zgierza (p. Borowska), Melpomena (p. Ślawińska), hiszpanka z Berdyczoza (p. de Roche), Frajerski (p. Lawiński), Łódzianin Księżyć i Słojme (p. Urstein), Mikrob i dyr. teatru (p. Kaden), stróż domu i Anankier (p. Rosiński), a sam autor, nader udatnie odegrał „Majcherka“.

Wywoływaniem autora i wykonawców niebyło końca, przepelniona sala bawiła się doskonale.

Pierwsza część programu składała się z siedmiu solowych numerów, poszczególnych produkcji, rzeczy nadzwyczaj wesołych o ślicznej muzyce, a wykonanych tak, jak tylko artyści Bi-Ba-Bo umiemiały wykonać.

Bi-Ba-Bo już zaklimatyzowało się u nas, już stało się ulubieńcem łódzkiej publiczności i miejscem stałego rendez-vous najwytworniejszych sfer naszego miasta. Codziennie widownia wypełniona po brzegi, a piątki, soboty i niedziele, nie tylko na programowe widowiska, ale i na wesołe powiewczaki, staczane są formalne walki o zdobycie biletu wejścia, a setki osób odchodzi od kasy z próżnymi rękoma.

Lwia zasługa tego powodzenia i wzięcia Bi-Ba-Bo, należy się jego administratorowi i artystycznemu kierownikowi p. Stefanowi Bolesławowi, którego energii, trudowi, a przede wszystkim wysokiej artystycznej kulturze i kompetencji, scenka ta zawdzięcza swój byt i rozwój, a łódzianie, miłe miejsce szczerzej i wykwiniej rozrywki.

Kinematograf „Wiedzy“.

W niedzielę 15 b. m. w sali Gejers przy ul. Piotrkowskiej nr. 289, staraniem Tow. „Wiedza“ odbędą się dwa przedstawienia kinematograficzne z objaśnieniem obrazów treści naukowej od godz. 2 i pół do 4 po poł. dla dzieci, a od 4 do 6 wiecz. dla dorosłych i uczącej się młodzieży.

Wejście dla dzieci i uczącej się młodzieży po 5 kop., a dla dorosłych po 10 k.

Jutro 15 b. m. o godz. 2 i pół po poł. odbędą się staraniem „Wiedzy“ następujące czytanki dla dzieci w sali Poznańskiego przy ul. Ogrodowej 18, „Z życia mrówek“, w sali szkoły kolejowej przy ul. Przejazd 39 „Mały Amerykanin“.

Czytanki będą ilustrowane obrazami nikiącymi.

Z teatru „Scala“.

Trupa ukraińska pod dyrekcją p. D. A. Hajdamaki z dniem każd, m ściągą coraz liczniejsze zastępy publiczności.

W czwartek odegrana została wesoła komedia p. t. „Swatania na Goncezariwici“ utwór p. Osnowanienki. W głównej roli głuptyasa Stecki wystąpił znany artysta p. Mańko i wykonał swą rolę lekko, swobodnie, bez żadnej szarży. Grę tego utalentowanego artysty licznie zebrana publiczność przyjmowała entuzjastycznie, baryląc go oklaskami. Świętą w roli Uljany była prymadonna trupy p. Koczubej-Dzbanowska, zmuszona powtarzać każdy swój występ wokalny. Spiewała miłe p. Kiporenko. Dobra była pani Domańska, a także pp. Zaporozec i Szewczenko. Taniec „hopak“ wywołał burzę oklasków. W sztuce „Za Niemen idę“ wykonawcy dali kreacje bardzo czyste i ciekawe w rysunku scenicznym.

W niedzielę po południu odbędzie się przedstawienie dla uczącej się młodzieży. Ceny miejsc od 20 kop. do 1 rb. Odegrany zostanie „Taras Bulba“ w 4 aktach z chórami i tańcami. „Taras Bulba“ jest przeróbką sceniczną p. Mańka z powszechnie znanej powieści Gogola. (g)

Teatr „Miniature”.

Przybytek wesołej zabawy teatr „Miniature” dokłada wszelkich starań, aby wzmocnić jeszcze dobrą opinię, jaką potrafił sobie w ciągu swej krótkiej w Łodzi egzystencji wyrobić. Świadczy o tem chociażby ostatnia zmiana programu, która się rozpoczyna dzisiaj.

Na program ten składają się: występy popularnego piosenkarza Alfreda Lubelskiego, które potrwać jeszcze tylko dni kilka. Lubelski wykona szereg nowych piosenek, w których ostro satyra draśnie może niejedną z znanych nam osobistości.

Operetka Leopolda Morozowicza „Ptaszek Zuzi” ma tak ładnie dobraną muzykę i jest napisana z takim rozmachem i dowcipem, że napewno będzie się podobać ogólnie, tem bardziej, że wystudjowana jest bardzo starannie pod reżyserją autora.

Również bardzo wiele zalet posiada farsa „Ostatnie dwa ruble”, której dialog odznacza się nadzwyczajną żywością.

Część kabaretowa-koncertowa jest bardzo obszerna i ładna.

Na od rzeczy będzie także wspomnieć o świetnym duecie pp. Malczewskiej i Morozowicza, którzy po owacyjnej przyjmowanemu „Ewie i Pochroniu” rozpoczynają od dziś nowy duet z „Rozwódki”.

Benefis p. Kalicińskiego.

Wytwórny „causeur”, świetny wykonawca lekkich ról farsowych, artysta srobowo operujący wielorakimi środkami technicznymi kunsztu odwrotnego w lekkim rodzaju — p. Kaliciński będzie grał niebawem swój benefis w sympatycznym teatrze „Miniature”.

Ograniczając się tymczasem do powyższej wzmianki, zaznaczamy, iż o dniu benefisu p. Kalicińskiego ciesząc się — jak wiadomo — wielką sympatją wśród publiczności, nastąpi niebawem za wiadomości.

„Odeon”.

Energiczna dyrekcja sympatycznego Kino-teatryku „Odeon” dzisiaj zmieniając program wystawi sensacyjny dramat w 4-ach wielkich aktach p. t. „Opary życia”.

Bohaterem dramatu tego jest detektyw Szarp.

Pokochawszy pseudo-hrabinę Blenam, z czasem dowiaduje się, że ta ostatnia jest siostrą Freda, który, zaplątawszy się w długach, zmusza ją do ukradzenia jubilerowi brylantów; przez zapomnienie jednak zostawia swą rękawiczkę, co daje możność odnalezienia złodzieja. Szarp aresztuje Freda lecz nie ma odwagi do aresztowania hrabiny Blenam czyli Klaryssy.

Lecz uczucie obowiązku zwyciężyło i Szarp udaje się do Klaryssy, ta jednak nie mogąc przeżyć wyroku otrufa się. Dramat ten został odegrany na tle przesłicznej natury Mentony.

Jako dopełnienie programu widzimy arcyzabawną komedję p. t. „Bigorno leczy się” oraz przepiękną naturę „Spław drzewa w południowej Szwecji”, jak również aktualny tygodnik Pathe z ostatnimi wydarzeniami z dziedziny literatury i sztuki.

Optique Parisienne.

Zabiegliwa dyrekcja tego sympatycznego teatru, dążąc ustawicznie do zaspokojenia wymagań publiczności naszego miasta, występuje ciągle z nowymi atrakcjami.

Atrakcją, która niewątpliwie przyciągnie do teatru szerokie zastępy publiczności będzie od dnia dzisiejszego sensacyjny dramat w 5 częściach p. t. „Katorżnik” — jedyny egzemplarz w Łodzi.

Oprócz tego dyrekcja przygotowała cały szereg innych, zajmujących obrazów.

Aresztowanie bandyty.

(b) Dziś około godz. 11 rano, agenci policji śledczej otrzymawszy wiadomość że w mieszkaniu stróża domu nr. 65 przy ul. Wólczanek znajdują się jacyś podejrzeni ludzie, przyszli tam w celu sprawdzenia tych wiadomości.

W chwili kiedy agenci weszli do mieszkania stróża, w mieszkaniu tym znajdowała się żona jego i jakiś młody człowiek, który na widok agentów, momentalnie sięgnął do kieszeni, dybł z niej rewolwer i wymierzył do agentów, lecz ci w jednej chwili zdążyli go pochwycić z tyłu za ręce i obezwładnić.

Zatrzymanym okazał się znany policji złodziej recydywista.

Odebrano od niego zupełnie nowy rewolwer systemu „Smitha i Wessona”, naboje pięcioma nabojami, około 60 naboje do niego i duży nóż sprężynowy.

Smiała kradzież.

Dzisiejszej nocy niewiadomi złodzieje, dostawczy się za pomocą podrobionego klucza do sklepu rzeźniczego w domu nr. 39 przy ul. Wschodniej, wylili otwór w murze, do sąsiedniego składu zegarków A. Herzkorna, gdzie skradli zegarki złote i srebrne, wartości 1500 rb.

Kradzież.

Z mieszkania Heli Ratnar przy ulicy Wschodniej nr. 19, niewiadomi złodzieje skradli bieliznę i garderobę, wartości 200 rubli.

— Przy pracy.

W fabryce przy ul. Dąbrowskiej № 15, maszyna poszarpała rękę 52 letniej robotnicy, Józefie Stanisławskiej.

W fabryce Kestenberga przy ul. Nowotargowej 24 maszyna pocięła lewą rękę robotnikowi Stanisławowi Czadowiakowi, lat 24.

— Napad.

Wczoraj przed południem koło domu № 58 przy ul. Przejazd został napadnięty artysta teatru Polskiego, J. N., lat 24, przyczem zadano mu nożem ciężkie rany w lewy obojczyk i lewe przedramię. W stanie ciężkim odwieziono go do szpitala Czerwonego Krzyża.

— Upadek.

Koło domu № 19 przy ul. Zgierskiej poślizgnawszy się upadła i złamała prawą nogę 59 letnia Lucja Zarembowska. Odwieziono ją do szp. św. Aleksandra.

Teatr, muzyka i sztuka.**Teatr Polski.**

— Dziś w sobotę po południu po cenach najniższych „Bajka o wilku” sztuka w 4 aktach Molnara.

— Wieczorem po raz pierwszy znakomita komedia z repertuaru teatrów rządowych warszawskich p. t. „Modne małżeństwo”.

Obsadę stanowią pp. Pieńkowska, Różańska, Baranowska, Solska, Romowicz, Wirska oraz pp. Biegański, Senowski, Bogusiński, Zborowski, Jabłoński i Kołakowski, który powyższą premjerę reżyseruje.

— W niedzielę po południu po raz 38-my niegrane od dłuższego czasu arcydzieło Rostanda w 6-ciu aktach „Orleń”.

— Wieczorem po raz drugi „Modne małżeństwo”.

Teatr Popularny (Konstantynowska 16).

— Dziś po południu o godzinie 3-ej m. 30 po cenach najniższych (łoże 2 rb. — krzesła po 30 kop.) po raz drugi doskonała i pełna efektów dowcipu i humoru komedia-farsa satyryczna „Trzeba umrzeć, aby żyć”.

— Wieczorem po raz pierwszy głośna sztuka Heyermansa autora „Dnia zadusznego”, „Gettha” i innych sztuk — „Siódme przykazanie”.

— W niedzielę trzy przedstawienia: o godzinie 1-ej w południe dla dzieci po cenach najniższych baśń „Kopciuszek” z p. Chomicza w głównej roli.

— O godz. 3 m. 30 pełna humoru krotchwiła „Kawiarenka”.

— Wieczorem po raz drugi „Siódme przykazanie”.

Wiadomości handlowe.

— Piszą do nas z Londynu. Utworzyło się tutaj Towarzystwo akcyjne „Terek Oil Company”, z kapitałem [zakładowym 1/2 milj. £. Towarzystwo zamierza nabywać i ekspluatare tereny naftowe na Kaukazie.

— W kołach giełdowych obiega wiadomość, iż warszawski Bank handlowy zamierza dać za rok 1913 więcej niż 12 proc. dywidendy.

Wiadomość ta jednak posiada mało cech wiarygodności, stan bowiem robót bilansowych nie zezwala jeszcze na dokładne określenie zysków.

— Konsorcjum międzynarodowe (Austria i Niemcy) przejęło 1/2 miljarda koron 4 1/2 % pożyczki węgierskiej po kursie 89 za 100.

— Główny udział mają i banki [Rotszylda we Wiedniu i Londynie. Podudziały posiadają banki holenderskie, belgijskie i szwajcarskie.

Sport.**Posiedzenie delegatów klubów piłki nożnej.**

Pierwsze posiedzenie delegatów odbyło się w lokalu Łódzkiego Klubu Sportowego przy udziale 7 Towarzystw sportowych, które w bieżącym roku wezmą udział w grach o mistrzostwo.

Po wręczeniu zdobytych nagród za ubiegły rok Łódzkiemu Klubowi Sportowemu i Touring-Clubowi, omówiono szereg spraw związanych z organizacją gier o mistrzostwo i uchwalono, że matche o mistrzostwo tak pierwszych jako też i drugich drużyn, rozpoczyna się dnia 22 marca, do dnia zaś 19

b. m. winny być nadesłane blankiety zgłoszeń graczy na ręce p. Ulricha.

Przy losowaniu otrzymały zgłoszone kluby następujące numery: 1 T. M. R. F. W. i. z. w. 2 T. S. Union. 3 K. S. New-Castle. 4 K. S. Victorja, 5 Łódzki Klub Sportowy, 6 T. Gimn. Kraft, 7 Touring-Club.

W roku bieżącym wycofał się z gier Sport und Turnverein.

Sprawę sprowadzenia drużyny zagranicznej odłożono do najbliższego posiedzenia, które odbędzie się 16 b. m. o godz. 8 wiecz. w lokalu Touring-Clubu. Ponieważ będzie to ostatnie posiedzenie przed rozpoczęciem gier o mistrzostwo, spodziewać się należy licznego udziału delegatów, tembardziej że porządek dzienny obejmuje sprawy ułożenia tabeli gier, regulaminu gier o mistrzostwo, zaangażowanie drużyny na święta Wielkanocne i t. d.

Ogólne zebranie T. M. R. F. Widzew.

Ogólne roczne zebranie członków T. M. R. F. Widzew odbędzie się dzisiaj w lokalu Tow. śpiewaczego Adler.

Jatrzejsze gry towarzyskie.

Korzystając z ostatniej wolnej niedzieli przed rozpoczęciem gier o mistrzostwo, urządzają nasze kluby sportowe dwa matche footballowe.

Przed południem spotkają się na boisku przy ul. Wodnej o godz. 9 i pół Touring-Club z Tow. New-Castle.

Zainteresowanie się tym matchem jest znaczne, gdyż niewiadomo jaką drużynę wystawią New-Castle i jakimi graczami zastąpi Horniga i Szolca. Forma Touring-Clubu będzie zapewne lepszą niż ubiegłej niedzieli, gdyż będzie to już trzeci match tego klubu.

Obowiązki sędziego przyjął p. Mentler.

Po południu natomiast odbędzie się match między Łódzkim Klubem Sportowym a Tow. Gimn. Kraft.

W drużynie Kraftu nastąpiły znaczne zmiany, gdyż dwaj dobrzy gracze p. Hornig i Müntberg wystąpią obecnie w kolorach biało-czerwonych Kraft jest trzecią drużyną, która obok Ł. K. S. i Touring-Clubu ma największe szanse zdobycia mistrzostwa w roku bieżącym, dlatego też spotkanie to budzi żywe zainteresowanie, tembardziej że i Ł. K. S. zmienia swą drużynę na jutro, aby wypróbować i innych członków swej pierwszej drużyny.

Kapitanem Ł. K. S. jest obecnie znany rekordowiec p. Filipiński.

Drużyna Ł. K. S. zbiera się o godz. 2 w lokalu przy ul. Szkolnej 23. B. M.

Ze świata.

(—) **Tragedja uczonego.** W Budapeszcie prof. uniwersytetu dr. Karol Wlasiak, mający lat 36, otrut objankiem potasu dwoje dzieci, dwuletnie i roczne, paczem wystrzałem z rewolweru odebrał sobie życie. W pozostawionym liście dr. Wlasiak jako powód swego rozpaczalnego czynu podał śmierć żony, zmarłej przed dwoma tygodniami. Dzieci zabił dlatego, żeby nie pozostał ich w sieroctwie. Dr. Wlasiak był chemikiem i wśród swoich kolegów uchodził za wybitnego fachowca.

Telegramy

Tel. T. W. A. T. i własne.

Z Izby państwowej.

PETERSBURG. Uznanie przez komisję obrony państwowej w Dumie umowy z firmą Wickers za nieprawą wywołało w kołach marynarskich silne wrażenie.

Podczas rozważania budżetu marynarki w Dumie ma przemawiać minister Grigorowicz.

Posłowie opozycyjni wnoszą interpelację w sprawie zajść programowych w Kijowie i winią policję o bezczynność.

Ze skrzynki posta Wiszniewskiego w gmachu Dumy państwowej skradziono 48 rb.

Ta nowa kradzież zmusiła posłów do zwrócenia się do komisarza Dumy o zarządzenie bezpieczeństwa skrzynki.

Pieniądze były wyjęte z listu, wpuszczonego do skrzynki.

Zmniejszenie kary.

PETERSBURG. Sekretarzowi redakcji „Dziennika Petersburskiego”, p. Stefanowi Grossternowi, skazanemu w swoim czasie za umieszczenie w wspomnianym piśmie mowy Rodiczewa w Dumie, zawierającej obrzęb Majestatu, na rok, a na mocy Manifestu na 9 miesięcy więzienia, obecnie wskutek odwołania się do łaski Monarszej zmieniono karę do połowy, t. j. do 4 i pół mies.

P. Grosstern rozpoczyna w tych dniach odbywanie kary.

Koło komunikatu.

PETERSBURG. Utrzymują tutaj, że w Austrii wczorajszy komunikat „Birzew. Wiedom.” sprawił silne wrażenie. Sztab generalny i następca tronu są osłupieni niespodziewanym oświadczeniem, sprawiającym w kołach wojskowych piorunujące wrażenie.

Według informacji tutejszych, w Berlinie są zdania, że są pewne braki w pogotowiu rosyjskim, ale zgadzają się na to, że dopięto wielkiego powodzenia w ostatnich latach.

Sekretarz stanu v. Jagow miał polecić prasie zaprzestania wycieczek przeciwko Rosji.

Ambasada francuska triumfuje. Ambasador Paleologue powraca w końcu bieżącego miesiąca.

W związku z komunikatem hr. Pourtales podobno na krótko ma pojechać do Berlina.

Koniec powstania.

WIEDEN. Z Valony telegrafują: Rozpoczęte układy pomiędzy albańską komisją międzynarodową a tymczasowym rządem epirskim znajdują się na pomyślnej drodze. Jak się zdaje, zakończenie powstania w Epirze nastąpi na drodze pokojowej wzajemnych koncesji.

Stanowczy krok.

VALONA. Oddział żandarmerji albańskiej, złożony z 900 ludzi, wyszedł dziś stąd, pod wodzą oficerów holenderskich do Delvino i Argyro-Castro, aby miejscowości te i okolice przyłączyć do Albanji, a w danym razie dokonać zajęcia siłą.

Pojedynek.

PARYŻ. Wczoraj pod Paryżem odbył się pojedynek na szpady pomiędzy postą Richepin'em, a krytykiem Fonday'em.

Ostatni otrzymał dwie rany w rękę.

Służba obowiązkowa.

LONDYN. Do izby gmin wniesiono projekt obowiązkowej służby wojskowej w armji angielskiej.

Kradzież.

LONDYN. Na pancerniku „King” stwierdzono kradzież planów sygnałowych. Sprawców kradzieży dotąd nie wykryto.

Witła i Feirro.

NOWY JORK. Major Feirro, przyjaciel osławionego generała powstańców Witla, aresztowany został na rozkaz Cavanzy, pod zarzutem zamordowania angiłka Bentona.

Figaro contra Cailleux.

PARYŻ. Posel de la Haie wzywał wczoraj Cailleux i Monisa, aby wystąpili na drogę sądową przeciwko redakcji „Figara”, lecz ci nie zgodzili się i na tem wyczerpana została afera „Figara” contra Cailleux.

Skazanie sekretarza sądowego.

BYTOM. Tutejsza izba karna skazała sekretarza sądowego Golla, który w październiku r. u. usiłował wydać Weichmannowi akta sprawy Lubelskiego, na 1 rok więzienia.

Krwawa walka.

MADRYT. Z Tetuanu donoszą, że doszło tam do krwawej walki pomiędzy krakowcami i oddziałem wojsk hiszpańskich. Krakowcy zostali pobici. Po stronie hiszpańskiej zabity został jeden oficer, oraz jeden nadporučnik i kilku żołnierzy rannych.

Obciążające zeznanie.

MEDJOLAN. Rzecznik sądowy, inżynier Gall złożył w sprawie sprzeczności Pegonda lotnikowi włoskiemu Dalmasowi zepsutego samolotu zeznanie wielce obciążające Pegonda. Stwierdził on mianowicie, że pewnej, bardzo ważnej części składowej apa-

ratu brakowało, a jedna rura była rzekomo rozmyślnie nadpływana, tak, że wznieśnienie się w powietrze, a zwłaszcza wykonanie jakiego skomplikowanego manewru groziłoby niechybną katastrofą.

Demonstracje studenckie.

WIEJEN. Wczoraj uczniowie wyższej szkoły weterynaryjnej urządzili dalsze demonstracje, ponieważ żądania ich nie zostały uwzględnione. Kilkuset uczniów usiłowało dostać się do gmachu, lecz już na moście zastąpiła im drogę policja. Wówczas studenci próbowali zdobyć most szturmem. Wywiązała się krwawa walka, w której 5 studentów zostało ciężko i kilkunastu leżej rannych.

Następnie studenci usiłowali dostać się do szkoły inną drogą, lecz i tu policja przeszkodziła temu, rozpędzając demonstrantów.

TRYJEST. Wczoraj powtórzyły się demonstracje i krwawe zajścia pomiędzy studentami włoskimi z jednej, a chorwackimi i słowackimi z drugiej strony.

Strzelano z rewolwerów. Wielu zostało ciężko lub leżej rannych.

Ostatecznie policja położyła kres walkom.

Przeciw Gaillaux.

PARYŻ. „Figaro”, który prowadzi od dłuższego czasu kampanję przeciw ministrowi skarbu Caillaux, zamieszcza w numerze dzisiejszym list, mający dowodzić dwulicowości polityki ministra skarbu.

Sensacja z powodu artykułu „Birż „Wied.”

KOLONJA. Korespondent z Petersburga telegrafuje do półtrybunału „Koelnische Ztg.” komunikat rosyjskiego ministra wojny, umieszczony we wczorajszym „Birżewych Wiedomościach” sprawił z powodu ostrego tonu jaki w nim dominował, prawdziwą sensację w łonie ministerjum spraw wewnętrznych ponieważ oświadczenia w duchu pokojowym min. Sazonowa tracą częściowo swą doniosłość.

Komunikat ten sprawił również niekorzystne wrażenie w ministerjum skarbu, ponieważ ze względu na obecny moment przejściowy, trudno będzie unikać paniki na giełdzie.

Obstrukcja czeska.

WIEJEN. Na wczorajszym posiedzeniu parlamentu zaprzestali agrariusze czescy dalszej obstrukcji, jednakże pod warunkiem, że nawiążą z nimi niezwłocznie przerwane niedawno rokowania dotyczące krajowego sejmiku czeskiego.

WIEJEN. Przed posiedzeniem prosili czesi prezesa ministrów Stürgk'a aby im dał czas do namysłu w sprawie przerwania obstrukcji — Stürgk odparł, że nie zgadza się na to, ponieważ posiedzenie rządu w sprawach wojskowych nie mogą uleże zwłoczności a sam cesarz uważa je za wyjątkowo ważne.

Członek ekspedycji podbiegunowej — zwarjował.

LONDYN. Z Melbourne (Australja) donoszą, że członek ekspedycji podbiegunowej Mavsona, Effreys dostał pomieszenia myślowe.

Porażka francuskiego ministra finansów.

PARYŻ. Na wczorajszym posiedzeniu senatu odrzucony został głosami 146 przeciwko 126 wniosek posła Michelsa, który żądał opodatkowania renty francuskiej. Oznacza to porażkę ministra finansów Caillaux.

Wybory do Ligi obrony Alzacji i Lotaryngji.

STRASBURG. Wczoraj odbyło się pierwsze posiedzenie Ligi dla obrony Alzacji i Lotaryngji. Na pierwszego prezesa Ligi wybrano posła Riekena, na drugiego prezesa — Hoffa. Godność sekretarza otrzymali posłowie Haugs i Gerard.

W sprawie gabinetu włoskiego.

MEDJOLAN. Na podstawie informacji z kół kompetentnych donoszą, że minister

spraw zagranicznych San Guiliano, który z całego gabinetu włoskiego sam jeden pozostał na stanowisku, poda się również do dymisji, o ile Giolitti nie otrzyma ponownie kierownictwa rządu.

Dwie nowe linje.

PETERSBURG. W radzie inżynierskiej rozważano dzisiaj projekty rozszerzenia węzłów kolejowych podmiejskich wielkich miast.

Projekty, dotyczące Warszawy, zakończone zostaną w kwietniu. Projektowana jest budowa dwóch linii przez Wisłę po nowym moście.

Szkody spowodowane przez orkan.

MADRYT. Orkan szalejący od kilku dni w okolicy Melilla wyrządził straszne szkody. Na wybrzeżu południowo afrykańskim szkody [wynoszą przeszło 15,000,000 fros. Okrepty przybywające z tych stron przywożą wiadomość, że podczas orkanu zginęło 30 okrętów, w tym jedna kanonierka hiszpańska. Ofiary w ludziach bardzo liczne.

O podwyższeniu kontyngensu rekruta.

WIEJEN. Na wczorajszym posiedzeniu izby panów znaczącą mową wygłosił podczas rozpraw nad projektem o podwyższeniu kontyngensu rekruta minister wojny. Zdecydował on, że ze względu na zbrojenia sąsiadów, także Austria musi wytyżyc wszystkie swe siły, aby być przygotowaną odpowiednio do wojny.

Wypadki lat ostatnich dowodzą że wojny wybuchają niespodziewanie i tylko te państwa, które mają silną, potężną armję najlepiej służą sprawie pokoju.

Zamach na tle politycznym.

WIEJEN. Z Konstantynopola donoszą że w Filipopolu znaleziony został na nocy trup porucznika tureckiego Sadika beja z ciężkimi ranami, zadaniem sztyletem w pierś. Jest to bezwzajemny zamach na tle politycznym.

Echa alarmującego artykułu.

PARYŻ. Prasa francuska zajmuje się w d. dzisiejszym, „Birżewych Wied.” oświadcza że wobec zbrojeń niemieckich Rosja i Francja także mają prawo do zastosowania środków ostrożności. Od roku 1901 do 1913 Niemcy miały wprost groźną przewagę w Europie. Stan taki był nieznosny i inne mocarstwa musiały koniecznie dążyć do przełamania tej potęgi. Niemcy powinny wiedzieć, że Francja i Rosja umieją godnie odpowiedzieć na zbrojenia niemieckie.

Mowa Korfanteo.

BERLIN. Na dzisiejszym posiedzeniu sejmiku pruskiego, podczas rozpraw nad etatem wydziału górnictwa, zabrał dwukrotnie głos poseł polski Korfanty, przedstawiając smutne warunki bytu górników górnośląskich.

Orkan w Serbji

BIAŁOGROD. Pod Skoplję orkan porządził znaczne szkody, a pod gruzami wyróconego domu dwoje ludzi poniosło śmierć natychmiastową.

Wyszła z druku zajmująca powieść Ch. Dickensa pod tyt.

„Miłość i poświęcenie”

Geny 20 kop.

Nabywać można w Administracji „N. Gazety Łódzkiej” Przejazd Nr. 1.

Nie ma, Nie było i Nie będzie tak radykalnego środka jakim jest „Jäger” przeciwko Łupieżowi i wypadaniu włosów

Żądać we wszystkich aptekach, składach aptecznych, perfumeryjach i u fryzjerów.

Zimowy Rozkład pociągów.

od dnia 15/28 października.

(Czas petersburski różnica 37 min. wcześniej)

Kolej Fabryczno-Łódzka

Odechodzą z Łodzi a) 12.15, b) 7.20 10.00, d) 12.50, e) 1.50, f) 8.45, g) 5.45 h) 6.43, 8.45.

Przychodzą do Łodzi: 4.37, 7.22 9.35, i) 10.40, l.00, j) 4.38, 8.08, 9.55, k) 11.00.

Kolej Warszawsko-Kaliska.

Odechodzą do Kalisza: o godz. 7.55 12.24, 4.39, 6.13, 3.12.

Odechodzą do Warszawy o godz. 11.01 12.34, 5.30, 2.31.

Czytajcie „ŚMIECH”

Egzemplarz 10 kop. Żądać wszędzie.

Bilety wizytowe i karty adresowe w wielkim wyborze wykonywa szybko i tanio

DRUKARNIA J. GRODKA

Widzewska 106a.

Czy doprawdy?

Pani jeszcze nie używała kremu tak bardzo rozpowszechnionego na całej kuli ziemskiej z niezawodnym rezultatem. Wydatek nieznaczny, a korzyść wielka. Wszelkie piegi, opalenizna, plamy, pryszcze, wagi i liszaje natychmiast bezpowrotnie znikają. Dla uniknięcia nadślednictwa sprzedaj tylko w składach aptecznych na Nawrot No 54, i Konstantynowska 75. Cena za słoik 50 kop., mocniejszy 75 kop.

KUPIE

obraz z motywów żydowskich art. mal. S Hirszenberga. Wiadomość w Administracji. 1311

Pomocnica buchalterki

obeznana z prowadzeniem ksiąg potrzebna zaraz. Oferty L. F. 50 w Administracji, Przejazd 1. 2492

Do wynajęcia

w domu inteligentnym obywatelskim mieszkaniu. Miejscowość piękna, zdrowa, nad rzeką. Park świeżkowy i sosnowy. Na miejscu fortepian, biblioteka liczna i czasopisma. Od Stacji SIERADZ 3 wiorsty (20 minut kolumnami). Letnisko może być z całodziennym utrzymaniem we DWORZIE, albo POKOJE w OFICYNIE. Wiadomość: S M A R D Z E W POD SIERADZEM.

CYRK „COLISSEE”

Targowy Rynek. Telefon 21-68.

Dzisiaj w sobotę 14 marca. **Wielkie sportowe obfitujące w niespodzianki przedstawienie całej trupy.**

Dzisiaj walczą tutejszy żydowski amator Szelem Loterstein. **Wejście dla dam bezpłatne.**

Walczą 6 ciekawych par damskiego championatu, arb. A. Müller, I para. Loterstein—Giraldi, II para. Damberg—Morozowa, III para. Czzerwona maska—Brodzka, IV para. Kowacz—Radko Głowczewa, V para. Braum—Kelt, VI para. Szweczenko—Rosenberg II. **Przed walką wspaniały pochód.** Szczegóły w programach ANONS: Wkrótce Giraldi wykona atletyczne ćwiczenia.

W Niedzielę 15 Marca.

Wielkie Sportowe świąteczne przedstawienie z nowym programem.

Na żądanie publiczności **Konkurs piękności budowy ciała i muskułów dam walczących** 3 nagrody do uznania publiczności.

Oryginalne efektowne widowisko. **Wstęp dla dam bezpłatnie.**

Walczą 5 par damskiego championatu pod kierownictwem Aleksa Müllera 1). po raz drugi walczą czas walki 40 m. Damberg—Kelt, 2). Giraldi—Morozowa 3). Czzerwona Maski—Rozenberg I 4). Kowacz—Szweczenko 5) Rozenberg II—Radko Głowczewa, **Szczegóły w programach.**

Anons. W tych dniach Giraldi wykona atletyczne ćwiczenia **Wkrótce benefis M-lle Kelt.** **Dużo nowości.**

Prenumeratę i ogłoszenia dla „Nowej Gazety Łódzkiej” przyjmuje w Kijowie **„TOW. KANTOR HANDLOWO-REKLAMOWY”** Kijów, Funduklejewskaja № 14, tel. 34-94 oraz jego Agentury w Moskwie, Petersburgu, Warszawie, Odesie i Paryżu.

ODEON

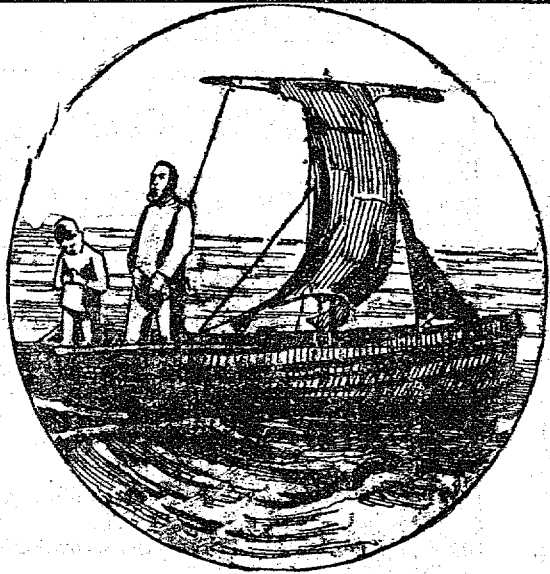
Ceny zwyczajne.

Świetnie zgrany „Quartett” muzyczny.

Początek o godz. 3-ej po południu.

„OFIARY ŻYCIA”

Wielki sensacyjny dramat detektywów w 4 aktach. Rolę detektywa wykonał znakomity amerykański detektyw Sharp.

Tylko dziś i jutro. Początek o g. 3 po poł.
„SŁUDZY SZATANA”**CASINO**

Romans kinematograficzny w 8 wielkich aktach.

Obraz przerażającej złości, dotychczas niebywałego pomysłu, gry i reżyserji.

Prześliczne momenty na morzu, wspaniałe obrazki na wybrzeżu zatoki Normandzkiej.

Obrazowi temu przeznaczono jest mieć większe powodzenie niż „DZIECKO PARYŻA”.

Największe arcydzieło sezonu wiosennego.

Nad program 3 zupełnie nowe mówiące obrazy.

Najlepsza muzyka całego miasta.

Ceny bez zmiany

W Fabrycznym Magazynie Porcelany

„CMIELÓW”

Łódź, Piotrkowska 31, telef. 11-80.

odbywa się

Wyprzedaż

towarów wysortowanych po cenach b. niskich.

PORCELANA. SZKŁO. MAJOLIKA. TERRAKOTA. Podczas wyprzedaży Magazyn od godz. 1-ej do 3-ej zamknięty.
W niedzielę, dnia 29 b. m. i 5 kwietnia Magazyn otwarty od godz. 2-ej.

Kursy fachowe

RYSUNKI i KRĘŚLENIA

w zastosowaniu do rzemiosła i przemysłu

WALENTEGO PIASKOWSKIEGOŁódź, Targowa 71.
(Wodny Rynek).Łódź, Targowa 71.
(Wodny Rynek).

Rysunki geometryczne, rysunki fachowe, rysunki z wolnej ręki, kompozycja i stylizacja, intarsja, ksztożstwo rysunków. Wykłady: zastawiane do danego rzemiosła. 2504-3-1

Hurtowy i detaliczny skład

Win, Wódek, Koniaków, Likierów krajowych i zagranicznych, Herbaty, Towarów Kolonialnych, Kawioru Astra-chańskiego i Delikatesów

K. Hoffmann, Łódźul. Rozwadowska № 11,
róg Wólczańskiej.

2004-20

Niedziela, 15-go marca

2 Matche Footballowe**Touring-Club — T. S. Nev-Castle**

Wodna 4.—Początek o godz. 9 i pół przed poł.

Łódzki Klub Sportowy — T. G. Kraft

Srebrzyńska 37-39., o godz. 2 i pół po poł.

Zawody odbędą się bez względu na pogodę.

Okolo 100 wagonów
desek tegorocznego cięcia

zaraz do sprzedania

Stacja Ł A S K,
Leśniczy WIELOWIEJSKI.**NAUCZYCIEL**udziela korepetycji oraz przysposabia na różne świadectwa.
Ul. Piotrkowska 117 m. 17, zastać można od 5-8. 2459

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Sz. Klijentelę, że po wystąpieniu ze spółki „Zalesny i Derejski” Dziełna 29, założyłem przy ul. Zielonej № 6 własny zakład

Tapicersko - dekoracyjny.

który prowadzić będę pod osobistym kierunkiem. Polecam się nadal łaskawym względem Sz. Klijenteli Z szacunkiem L. Zalesny. 2487-2-1

Buchalterji

podwójnej

rachunkowości handlowej, korespondencji w 5 językach, stenografji etc. wykłada gruntownie M. Steinhauer, dyplomowany nauczyciel buchalterji, Łódź, ul. Widzewska 82, oficyna 2 wejście, III piętro na lewo, Godziny przyjęcia od 2-3 po południu i 8-9 wieczorem, Oddzielne grupy z wykładem w polskim i w niemieckim języku. 2414-15-1

Nauczycielka

początkowa, świadectwo rządowe, praktyka w szkole miejskiej, poszukuje odpowiedniego zajęcia. Oferty dla „Z. A. R.” w Gazecie Łódzkiej. 2497

Do sprzedania zaraz lub od 1 kwietnia (z powodu wzięcia zdrowia zony) dobrze prosperujący sklep chrześcijański kolonialno - dystrybucyjny, czysto utrzymany. Lokal obszerny i tani Latem, wskutek mieszkających w okolicy letników — targi zdwojone. Zgierz, Konstantynowska № 11. N. K. Tamże do sprzedania za 10 rb. żelazna meblowe łóżko z materacami. 2499-3-1

Ogłoszenia drobne.

Ala! Meble w wielkim wyborze oraz łóżka, metalowe wózki, welocypedy, kołyski, wanny, lodownice. — Poleca na nadchodzące święta największy chrześcijański skład mebli Władysława Ramieszewskiego — Piotrkowska 116 I piętro front. W niedzielę otwarty od 1-6 po poł. 2607-3-1**Pony i gospodynie** różnej narodowości poleca Biuro Pedagogiczno-rekomendacyjne Ludwińskiej, Piotrkowska 109, telefon 84-02, 2585-10**Bezpłatnie** bo bez nauczyciela nauczysz się każdy sam łatwo, prędko, gruntownie na Samouczkach Reussnera po angielsku, francusku, niemiecku, rosyjsku. Nakład autora Złota № 6, Warszawa. Cennik bezpłatnie. 2586-14-1**Kilka sklepów** dobrze prosperujących sprzedam, także piwiarnię, do odstąpienia. Zimz St. Zarzewska 39. 2606-6-1**Restauracje** II i III rzędna bar-dzo dobrze prosperujące, w powiatowym mieście, gdzie 2 razy tygodniowo odbywają się targi, sprzedam Zimz, St. Zarzewska 39. 2606-6-1

Józef Buszyński zgubił paszport, wydany z gm. Bratuszewice, pow. brzezińskiego gub. piotrkowskiej. — 8

Kola nowe do wozów i bryczek różnej wielkości są do sprzedania. Konstantynowska 108. 2605-1

Maszyna Singera mało używana bębenkowa z powodu wyjazdu tanio do sprzedania. Konstantynowska 40 m 19. 2604-2-1

Paryżanka tylko co przybyła poszukuje lekcji, demi-plac. Wólczańska № 109 m. 12 u pani Deonizjak. 2600-3-1

Właściciele restauracji, piwiarni, lokajnych, galanterijnych, którzy mają zamiar sprzedać swój interes zechcą się zgłosić: Zimz, St. Zarzewska 39. 2606-6-1

Wyżel rasowy 8-10 miesięczny do sprzedania. Benedykta 30, Lewiński, od 10-ej do 5-ej 2603-3-1

Z powodu nagłego wyjazdu jest do odstąpienia na dogodnych warunkach suma hipoteczna 7000 rubli, dobrze ulokowana. — Wiadomość u adwokata A. Zielińskiego. Południowa 6 2596-3-1

Zaginął pies wyżel czarny z białym Łaskawy znalazła za nagrodą, raczy odprowadzić. Konstantynowska № 57 m. 88. 2698-1

Pierwsza Lecznica lekarzy specjalistów dla przychodzących chorych

45. Piotrkowska 45 (róg Zielonej). Telef. 30-13.

Wewnętrzne i nerwowe Dr. I. SZWARCWASSER od 10 - 11 i 4 1/2 - 5 1/2 codziennie w niedziele od 10 - 11.
 Choroby skórne i weneryczne Dr. L. PRYBULSKI. W niedziele, wtorki, czwartki, piątki od 1 1/2 - 2 1/2 a Poniedziałki, środy, soboty od 8 1/2 - 9 1/2 wieczór.
 Choroby **dzieci** miejsce porad dla matek szczepienie ospy Dr. I. LIPSZYC codziennie od 1-2 pp.
 Choroby **chirurgiczne** Dr. M. KANTOR od 2 - 3 i 7-8 wieczór codziennie.
 Choroby **kobiece** Dr. M. PAPIERNY od 3 - 4 codziennie.
 Choroby **oczu** Dr. B. DONCHIN Codziennie od 9 - 10 rano.
 Choroby **nosa, uszu i gardła** Dr. C. BLUM Poniedziałek, wtorek, środa, czwartek od 1-2. pp. Piątek, sobota, niedziela od 9 - 10 rano.
Analizy krwi, wydzielin, moczu. Badanie mamek. Porada 50 kop.

Gorset „JUVENIL“

Przygotowuje Piękność figury i zdrowia

ZALETY:

rozszerzenie klatki piersiowej,
 taśma elastyczna,
 linja pleców zupełnie prosta.

Używając gorset „JUVENIL“ niebędzie więcej pochylonych dzieci, skłonnych do chorób płucnych.

Gorsety „JUVENIL“

renomowana pracownia gorsetów

Anny Laferskiej

Poleca wielki wybór gorsetów ostatnich fasonów Paryskich i Wiedeńskich, a także fason „TANGO“.

Łódź, Kenstantynowska № 10. Tel. 34-75.

Zarząd Eksploatacji

Łódzkich Rzeźni Miejskich

Ul. Inżynierska № 1.

Poleca skóry wołowe, krowie, cielęce, końskie, solone. Łój i smalec topiony do celów technicznych. Krew suszona na nawozy sztuczne. Maczke mięso-kostna na karm dla ryb, tuczni drobitu i trzody. Włoseń tapicerski dezynfekowany w kilku wyborowych. Szczecinę suchą. Łód sztuczny po 15 kop. za pud na miejscu bez odstawy. 592-

Piotrkowska 192.

LECZNICA ZĘBÓW

Piombowanie i specjalne laboratorium zębów sztucznych i złotych koron.
 Reparacje i przeróbki sztucznych zębów na oczekaniu.
 Wymywanie zębów bez bólu przez lekarza-dentystę

M. Lerner. 1849

Ceny bardzo przystępne.

Piotrkowska 192.

Dr. L. PRYBULSKI

Ulica Południowa № 2.
 Telefon № 18-59.

Syphilis, choroby skórne, włosów, (kosmetyka lekarska) weneryczne, moczościowe i niemocy piciowej. Leczenie syphilisu salvarsanem Ehrlich-Hata „606“-914 (wśródżylnie). Leczenie elektrycznością, elektrolizą (usunięcie szpecających włosów) oświetlenie kanału (uretroskopia).
 Przyjmuje od 8-1 r. i od 4-9 pp. panie od 5-6 pp.
 Dla pań oddzielna poczekalnia

Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i dróg moczowych

D-r S. KANTOR, (Piotrkowska 144),

róg Ewangelickiej, Telefon 19-41.

Prześwietlenie i fotografowanie wnętrza ciała promieniami Roentgena; Geł-let światłolecznicy (choroby skóry i włosów) i elektroterapeutyczny (niemoc piciowa). Godziny przyjęcia: 8-2 rano i 5-9 po południu. Dla pań osobna poczekalnia. 1975

Dr. W. Bernard

Choroby weneryczne, dróg moczowych i skóry.

Spacerowa 40 (przy Andrzeja)
 Przyjmuje: 9-1 i 5-8. w niedziele i święta 10-1. 1947-200

GABINET DENTYSTYCZNY

Dr. med. Zacharow

(b. zarządzający i lektor szkoły dentystycznej). Specjalista: chorób zębów, jamy ustnej i sztucznych zębów.
 Piotrkowska № 79. Przyjmuje od 9 i pół do 2 i od 4-8.

Dr. med. M. KERSZNER

Ceglarniana № 4. Telefon 33-31.

SPECJALISTA CHOROBY DZIECI-NYCH I WEWNĘTRZNYCH.

Przyjmuje do 10 rano i od 3 do 5-ej po południu. 2472-0

Dr. L. Kłaczkın

KONSTANTYNOWSKA 11.

Syphilis, skórne, weneryczne choroby dróg moczowych.

LECZENIE SYPHILISU

ERLICH-HATA soc.

Przyjmuje od 8-1 rano i od 5-8 wiecz., dla dam osobna poczekalnia od 4-5. W niedziele i święta tylko do 1 rano.

Dr. Trachtenherc

ul. Zawadzka № 6, tel. 34-76.

b. asystant petersburskiego szpitala miejskiego, specjalista chorób wenerycznych, skórnych i niemocy piciowej. 1688-150

Przy. Leczeniu syphilisu zastosowanie preparatu ERLICH-HATA 606-914. Leczenie za pomocą elektryczności. Godziny przyjęcia od 8-2 i od 6-9. Dla pań od 4-5 dzielna poczekalnia

Dr. LEON GROSSMAN

mieszka obecnie Piotrkowska № 88 tel. 34-31.

Spec. chorób wewnętrzných i nerwowych. Przyjmuje od 9-11 i 4-6-ef. 286-20

Dr. W. DUTKIEWICZ

przeprowadził się na ul. Nawrot 1, róg Piotrkowskiej.

Choroby: skórne, weneryczne i moczościowe.

Przyjmuje od 9-12 r. i od 5-8 w Panie od 4-5 po poł. 20

Dr. med. Bolesław Kon

Choroby uszu, nosa, gardła i chirurgiczne.

Piotrkowska 56. Telefon 32-62.

Godziny przyjęcia: od 9-11 rano i od 4-7 po południu. W niedzielę do 11 rano i od 4-4 po poł. 419

Dr. med. Leyberg

Krótką, 5 tel. 26-50

Choroby skóry weneryczne i piciowe. Przyjmuje od 10-1 i od 6-8. Panie od 4-6. W niedziele i święta od 8-1; Dla pań oddzielna poczekalnia. 2266

Dr. Med. Aleksander Margolis

Zielona 6. Tel. 6-13.

Choroby żołądka i kiszek

Przyjmuje od 9 - 11 r. i od 4 - 7 po południu. 1952 12

Dr. Rosenblatt

Choroby uszu, nosa i gardła

Przyjmuje od 10-11 r. i 5-7 po poł. w niedzielę od 10-11 r.

Ulica Piotrkowska № 35. Telefon 19-84.

Dr. H. Litmanowicz

CHOROBY NEREK, PECHERZA I CEWKI.

Krótką 12. Telefon 18-61.

Godziny przyjęcia od 10 i 5-7 i pół 2493-15-1

Lekarz-Dentysta J. HABERFELD

mieszka obecnie ul. Andrzeja № 2, róg Piotrkowskiej, 1-sze piętro

Przyjmuje jak dawniej.

Telefon 17-31. 9151-2

GABINET DENTYSTYCZNY Lek. dent. Rajgorodzka-Obodowska

Piotrkowska 37

Leczenie piombowanie i usuwanie zębów bez bólu. Przy gabinecie specjalne laboratorium techniczne technika dentystyczna M. Obodowskiego. 2.88

Dr. JELNICKI

choroby weneryczne, skóry dróg moczowych

ul. ANDRZEJA № 7

9-12 i 5-8, w niedziele i święta 9-4

Telefon Nr. 170 410 1

Dr. J. Silberstrom

Ordynator Amb. Czer. Krzyża Zawadzka 12.

Choroby skóry, włosów i weneryczne Kosmetyka lekarska. Stosowanie prep 606 i 914 (wśródżylnie)

Przyjmuje od 12-2 i 5-8 Panie od 4-5 (osobna poczekalnia), w niedzielę do 4 po południu

Dr. med. KAROL RIEDER

Choroby dzieci.

Przyjmuje od 4 - 6 po południu.

Nawrot 7. 2460-0

Tel 32-42.

Dr. M. Gromski

Choroby dzieci.

Dzielna 9

od 3 - 4 po poł. 1644.

Dr. Karol Blum

Specjalista chorób Gardła, nosa, uszu i zbroceń nowy (jąkanie, seplenienie i t. d.) podług metody Prof. Gutzmana z Berlina.

Godziny przyjęcia: od 10 i pół do 12 i pół i od 5 do 7-jej wiecz.

Piotrkowska 165 (róg św. Anny) Telefon 13. 52

Dr. S. Szmittkind

przeprowadził się na ul. Średnią № 3.

Specjalista chorób wenerycznych, skórnych z kosmetyką lekarską (twarz włosy etc.).

Przyjmuje od 9-11 i pół i od 4 i pół do 9 wiecz.

Dr. Sonenberg

Choroby skóry, dróg moczowych i weneryczne.

PRZEPROWADZIŁ SIĘ na Zieloną 8.

od 11-1 i 5-7 1/2.

Dr. med. I. SZWARCWASSER Piotrkowska 18.

Choroby wewnętrzne i nerwowe. Specjalista chorób: żołądka, kiszek i przemiany materji (cukrowa, podagra, otyłość i t. d. Niezbędne dla diagnozy analizy chemiczne i bakteriologiczne wydzielin i krwi w laboratorium własnym.

Przyjmuje od 11-1 i od 5 - 7 i pół po południu. 1981

MAGAZYN ubiorów męzkich

Franciszka HESSE

ul. Andrzeja № 1. Telef. 31-76.

Poleca nowości sezonowe: ulstry, couwer-cod palta, garnitury marynarkowe, jak również uczniowskie i dziecinne.

Wielki wybór materiałów krajowych i zagranicznych zawsze na składzie.

MAGAZYN OBUWIA

T. OBREBSKI

ul. Dzielna № 5.

Poleca gotowe obuwie w wielkim wyborze: męskie, damskie, oraz dziecinne, własnego wyrobu z najlepszych materiałów, podług najnowszych fasonów. Przyjmuje obustalunki, które wykonywa starannie i punktualnie.

Geny bezkonkurencyjne, bardzo niskie. 2457-10

Lemoniady Owocowe.

Najzdrowszym napojem jest dobra Lemoniada Owocowa z naturalnych soków na wodzie destylowanej.

To też proszę żądać wszędzie tylko lemoniady wyrobu fabryk **K. CHADZYŃSKIEGO**, w patentowanych fiaskach opłombowanych: Wyrób dobry i czysty - pod gwarancją.

Kantor: Główna 51, róg Widzewskiej, telefon 15-69

Cena fiaski 8 kop. Dostawa do domów.

Lemoniady Owocowe.

Pierwsza Chrześcijańska Lecznica

chorób zębów i jamy ustnej.

Łódź, ulica Przejazd 8.

Najlepsze ZĘBY sztuczne i piomby

Porada od 26 k. od 10-7 wiecz. 2581-2-1

Teatr 15 Piotrkowska 15. Teatr

Optique Parisienne

Elektr. wentylacja Zmiana programu we wtorki i soboty.

KATORŻNIK

DZIŚ SENSACJA! Jedyny egzemplarz w Łodzi! DZIŚ SENSACJA!
Niebawem dramat w 5-ciu częściach.

Obraz ten przedstawia wiele ciekawych momentów.
Może wiele innych obrazów.

„OAZA”

róg Główniej i Piotrkowskiej.

SENSACJA SEZONU!

Sprawiedliwie osadzony przez dzikie bestje (Wybitny dramat z życia amerykańskich Cowbo'y).

U doktora chorób kobiecych (Arcyzabawna farsa).

WIŃA „CHĄSTA”

są wyborowego gatunku, nadzwyczaj lekkie i przyjemne w picu.

Czerwone wina po 40, 55, 70, 80, 90, i 1.25 za butelkę.
Białe wina po 40, 55, 65, 70, 75, 80, 90, 1.— i 1.25 za butelkę.
Deserowe wina po 50, 80, 1.00, 1.25, 1.25 i 2.00 za butelkę.

SKŁAD: PIOTRKOWSKA 99.

LECZNICA dla PRZYCHODZĄCYCH CHORYCH

ul. Piotrkowska № 17 (dom przechodni), ul. Zachodnia 52. Tel. 35-58

Lekarze ordynujący	Specjalność	Dnie przyjęcia w lecznicy	Godziny
Dr. Altenberger O.	ch. gardła, nosa i uszu	poniedziałek, środa, sobota	9-10
		wtorek, czwartek, piątek	9-4
Dr. Artyfikiewicz C.	ch. kobiece i akusz.	codziennie prócz wtorku i piątku	2-3
		poniedziałek, środa, piątek	1-2
Dr. Bernard W.	ch. wener. i moczo-pł.	wtorek, czwartek, sobota	7:30-8:30 w.
		wtorek i piątek	12-1
Dr. Brabander T.	ch. kobiece i akusz.	poniedziałek, środa, piątek	7-8
Dr. Brzozowski K.	ch. kobiece i akusz.	wtorek i piątek	2-3
Dr. Czapliski B.	ch. gardła, nosa i uszu	wtorek, czwartek, piątek	10-11
		poniedziałek, środa, sobota	3-4
		wtorek, czwartek, sobota	1-2
Dr. Dutkiewicz W.	ch. wener. i skórne	poniedziałek, środa, piątek	7:30-8:30 w.
		w niedziele i święta	9-10 r.
Dr. Dunin-Wasowicz.	ch. dzieci	poniedziałek, czwartek, sobota	3-4
Dr. Garliński.	ch. oczu	codziennie prócz ni-dziel	9-10
Dr. Gloger R.	ch. kobiece i akusz.	wtorek, czwartek, sobota	7-8 w.
Dr. Goldberg H.	chirurgia	poniedziałek, środa, sobota	4-5
		poniedziałek	8-9
Dr. Goldenberg A.	ch. kobiece	codziennie	1-2
Dr. Gromski.	ch. dzieci	codziennie	12-1
Dr. Gundlach.	ch. wewn. i dzieci	i czwartek i piątek	6-7
Dr. Jasiński E.	chirurgia i kobiece	środa i sobota	10-11
Dr. Jokiel J.	ch. wewn. i dzieci	poniedziałek, środa, piątek	7-8
		niedziela	10-11
Dr. Lewinson Sł.	ch. wewnętrzne	wtorek i czwartek	7-8
		poniedz., wtorek, czwartek, piątek	1-2
Dr. Liplński Klem.	ch. wewn. i dzieci	środa i sobota	5-6
Dr. Libiszowski E.	ch. wewnętrzne	codziennie prócz niedziel	10-11
Dr. Łuczycycki B.	ch. nerwowe	środa i sobota	1-2
Dr. Ługowski Z.	ch. kobiece i akusz.	codziennie	11-12
Dr. Marks M.	ch. kobiece i chirurgia	poniedziałek i czwartek	6-7
Dr. Michalski J.	ch. oczu	codziennie prócz niedziel	3-4
Dr. Michalski Ł.	ch. kobiece i akusz.	niedziela, poniedz. czwart. sobota	12-1
Dr. Mittelstaedt E.	ch. wewn. i nerw.	wtorek i piątek	4-5
		poniedziałek	10-11
Dr. Olszewski L.	ch. wewn., żołą. i kisz.	codziennie prócz niedziel	2-3
		niedziela	3-4
		środa	6-7
		sobota	7-8
Dr. Osiecki T.	ch. wewn. i dzieci	codziennie	11-12
Dr. Rosiewicz J.	ch. wewn. i dzieci	poniedziałek, wtorek, sobota	6-7
Dr. Rueger H.	ch. wewn. i dzieci	codziennie prócz niedziel	9-10
Dr. Sadkowski H.	ch. wewn., żołą. i kisz.	wtorek, czwartek, sobota, niedz.	12-1
Dr. Skusiewicz F.	ch. wener. i skórne	poniedziałek, środa, piątek	8:30-9:30 w.
Dr. Sonenberg G.	ch. wener. i skórne	poniedz. środa piątek niedziela	10-11
Dr. Tomaszewski A.	chirurgia i ortopedia	wtorek, czwartek, sobota	8:20-9:30 w.
Dr. Watten I.	chirurgia	wtorek i czwartek	9-10
		piątek	5-6

Dyżury nocne, analizy, szczepienie ospy, badanie mamek
443-104-1 **Cena za poradę 50 kop.**

Zapotrzebowania z prowincji zafatwia się odwrotnie!

Ceny konkurencyjne.	Specjalna fabryka	Wszelkich Armatur Piecowych i Kuchennych	Wykonawca: Kuchnie żelazne st. te i przenośne, lastwo do kuchen angielskich wyważanych i ozdoby o. Kuchnie duże dworskie i restauracyjne. Części do pieców piekarskich i ciernicznych oraz wszelkie wyroby w zakres sinstwa wchodzące.	Józef Czarwinski i S-ka	W Warszawie,	Elektroalna 20. Tel. 407-08.	Towar i wyrób solidny.
---------------------	-------------------	--	--	-------------------------	--------------	------------------------------	------------------------

Nowo utworzony zakład fotograficzny Absolwenta Akademii Menachijskiej

J. Szönfelda w Łodzi przy ulicy Piotrkowskiej 82 (w podwórzu).

zdecyduje się Sz. Publiczności.
Zdjęcia codziennie bez względu na stan pogody. Wykonywane są jak najszybciej wszelkie zdjęcia fotograficzne.
Powiększenia do naturalnej wielkości z każdej fotografii 2456-4-1

Piotrkowska 55.

Henryk Schwalbe
Właścic. R. Luniak i M. Güntzel.

Wylączna sprzedaż powszechnie znanego w świecie **OBOWIA**

C. F. Bally A. G.

Dzienna produkcja 15.000.

Piotrkowska 55.
Tel. 34-85.

W. GOŚSKI

SZEWK 18052-87

Mikołajewska 32.

Poleca Sz. klienteli obuwie wykwintne w wielkim wyborze po cenach przystępnych.

Najnowsze fasony obuwia.

Firma nagrodzona wielkimi medalami złotymi na wystawie Rzemieślniczo-Przemysłowej w Łodzi oraz Wystawie 1913 r. w Neapolu.

Lokal:

wielka sala i 3 pokoje (może być mniej) do wynajęcia na parterze w centrum miasta na biuro, skład lub mieszkanie. Wiadomość w księgarni Gebethnera i Wolffa w Łodzi, Piotrk. 87, tel. 17-71.
2474-3-1

Do wynajęcia

od 1 kwietnia r. b. 4 pokoje z kuchnią na 1 piętrze, 2 pokoje z kuchnią na 3 piętrze z wygodami i elektr. oświetleniem. Staro-Zarzewska № 65, tram. № 4.
2478-3-1

Kapy pluszowe

12 rb. para. Sprzedaż ul. Benedykta 33 m. 13 front lewa strona II piętro—duży wybór
2483-3-1

W łodzi Jan G. Grodek, Widzewska № 106a.

Niniejszem zawiadamiam Sz. Klientele, że właściciel paryskiej pracowni konfekcji damskiej

A. Reitberger,

ul. Zawadzka № 1, powrócił z Paryża

i poleca na sezon wiosenny i letni najnowsze modele jako to: kostjumy, fantazyjne płaszcze i eleganckie wizytowe suknie w wielkim wyborze.

NOWA GAZETA ŁÓDZKA

Dodatek literacki.

Ty mnie nie znasz jeszcze.

Znasz mnie dobrze, ty mnie nie znasz jeszcze,
Nie umiesz czytać w głębinach mej duszy,
Nie wiesz, że życie jak stalowe kleszcze
Zsyła mi ogrom przeróżnych katuszy.

Nie znasz mnie jeszcze, chociaż słuchasz chętnie
I jesteś myśli mojej powiernikiem;
Nie chcę się jednak narzucać natrętnie
I drażnić ciebie bólów mych okrzykiem

Nie znasz mnie jeszcze, chociaż wspólne cele
Łączą tu naszą wędrówkę życiową.
Lecz moja iskra zagasiła w popiele
A twoja płonie światła siłą nową.

Lecz mi się nie dziw ty, bracie, pieśniarzu,
Że w krasne barwy stroję Zwiędłe kwiaty,
Że na ofiarnym bogów mym ołtarzu
Płoną znów ognie jak dawnymi laty.

Ty mi się nie dziw, choć mnie znasz lat wiele,
Że nieraz jestem dla ciebie zagadką,
Lecz dola losu dziwnie mi się ścięła
A chwila jasna bywa dla mnie rzadką.

Nie dziw się także, że harfa strzaskana
Wydzwania pieśń mą w minorowym tonie,
Lecz pieśń ta smętna, tęskna, rozekkana
Wróży mi spokój, wróży szczęście w—zgonie

Ignacja Piątkowska

Znasz mnie dobrze, niewiesz bowiem tego,
Że bezcelowość serce mi zabija,
Że ciężar jakiś, siłę czuje złego
I to mnie w odmet bezładny spowija.

Że bunt tłumiony walkę we mnie toczy,
Zaciemnia blaski pogodnego nieba,
Jak fatum ściga, śledzi za mną, kroczy
A mnie do życia jasných światła trzeba.

Nie znasz mnie jeszcze, choć nas przyjaźń łączy
I bratnim duchem nazywasz się śmiało,
Lecz nie wiesz o tem, że jad we mnie sączy
I nic już z dawnych marzeń nie zostało.

Nie wiesz też tego, i nikt nie odgadnie,
Że ja chwilami z mojego uśpienia,
Gdy sercem mojem tęsknota owładnie,
Uczuвам wzruszeń dawnych dziwne drżenia

Znów się do życia budzą chęci nowe,
Zagaste mary świecą mi nadzieją,
Widzę w marzeniach barwy snów tęczone
I zgasłe iskry w popiołach znów tleją.

WIZERUNKI LITERACKIE.

Jeden z najmłodszych.

W okresie rozpowszechnienia się w piśmiennictwie polskiem powieściopisarzy, piszących banalne powieści, pojawił się w literaturze naszej człowiek, który bądź co bądź zasługuje na wyróżnienie: jest nim Zygmunt Kisielewski, znany nam od kilku lat z swych nowel drukowanych w różnych czasopismach.

Przed trzema laty wyszła pierwsza powieść jego p. t. „Świt”, wydana przez poczytny wówczas tygodnik warszawski „Społeczeństwo”. Dłuższe przebywanie ze „Świtami” Kisielewskiego, budzi w nas szacunek i współczucie dla jego bohatera, który cierpiał i, gdybyśmy niejednokrotnie powieść tę, przeczytali, to zawsze coś nowego odnajdziemy.

To właśnie odróżnia dzieło prawdziwej Sztuki od szarej chociaż prawdziwej codzienności. Powieść pisania pod wrażeniem dni wolnościowych. Stefan Sarucki, akademik, przez dłuższy czas przebywa bezczynnia w Krakowie, gdzie żyje atmosferą kawiarnianą. Po utracie kochanki Reginy, życie dlań jest czemś niewyraźnem, bezcelowem. Obcuje

tylko z ludźmi o podejrzanym konducie moralnej lub zupełnie życiowo słabymi.

Po pewnym czasie wraca do Warszawy, gdzie podczas rewolucji zostaje na ulicy zaarrestowany.

Jego pierwszą miłość — panna Janina, na wieść o tem, czyni starania, by uwolnić go za kaucją. Wreszcie, dzięki niezwyklej energii kobiecej, Sarnecki jest wolny.

Wyjeżdża na wieść do Janiny, którą pokochał sercem. Przepiękna jest ta opowieść Sarneckiego o byłej swej kochance Reginie, miłości i początkowym przywiązaniu do niej, jako istoty koniecznej dla istniejącej, wreszcie o ostatecznym z nią zerwaniu. Listy więzienne o cierpieniach przejściach tych dwojga istot, pisane są niezwykle szczerze. Są prawdziwym pamiętnikiem żywym, dokumentem ludzkiej miłości.

Kisielewski najchętniej przez sztukę patrzy na życie, analizą zaś głęboką ocenia jego wartość.

Dla życia, biegnącego tą drogą, którą my idziemy ma oko i serce wrażliwe, czułe. Oto w noweli „W parku” autor przedstawia nam stróża parkowego Józefa Paciocha jako najzwyczajniejszego rozpustnika, zerującego po nocy, a Manię zaś jako przy-padkową ofiarę, brutalną.

Dłuższa powieść „Feliks Żwardoń” jest świetnym obrazem milującym bezcelowość studyów, odbywanych przez niektórych młodzieńców naszą zagranicą. Studentka Sara, kochanka Karowskiego, obrzucona błotem ze strony rodziny jego, jest doskonałym typem współczesnej emancypantki.

Barwnie przedstawione są tu dwa światy, krańcowo przeciwne: drobno-mieszczanski, zaściankowy, filisterski i młody entuzjastyczny, pełen rozmachu życiowego (Trocki, Żwardoń).

Kisielewski nie tylko zna ludzi, których opisuje ale kocha ich szczerze.

Tam, gdzie inni widzą tylko grzech i rozpustę, autor spogląda na to wszystko z rozwartymi oczyma ciekawego dziecka („Żołnierka”).

Józia, podczas wyjazdu męża Wojtusia do wojska, zapalała namiętnością ku Jaśkowi, oddając mu się szczerze.

Owocem tej miłości jest — dziecko, na które spogląda jaknajspokojniej przybyły chłop. W prostackiej jego duszy, miast zwykłej zemsty, widzimy wiele natomiast wyrozumiałości i dobroci. Autor pokazuje tu nam, o ile moralność pierwotna dominuje nad cywilizowaną.

W noweli „Godzina Mochackiego” Kisielewski wprowadza nas do jednej z dzielnic warszawskich za czasów panowania księcia Konstantego. Młodym był Mochacki, kiedy nagle zerwał go ze snu fala krwi poszedł więc w świat na krwawe boje. Walczył z Lubeckimi i z najemnikami jego długo i wytrwale... Kisielewski dał w tem opowiadaniu szereg barwnych scen, tchnących przedziwnym czarem poezji.

Bogata fantazja poety — nowelisty potrafiła wskrzesić cudowne znane nam postacie i ugrupować je zręcznie w plastycznych obrazkach, miłych i pełnych życia. Nowela ta obfituje przytem w dobrze obmyślane sytuacje i sceny o silnym napięciu dramatycznym.

Ale Kisielewski potrafi także z dziećmi gawędzić.

Może nie tak, jak Korczak, umiejdnak do nich uśmiechać się i przemawiać.

Jego dziecię niema może owego uśmiechu typowego dziecka — figlarza psotnika.

Jednak daje nam dzieci żywe, sprytnie, mądre; kreśli przeważnie sylwetki dzieci zepsutych, które miele psocą i niejedni gotowy plan w swych główkach ułożą. Np. w „Chłopcach” Franek fałszuje czek na 300 rubli i ucieka z przyjacielem swym Nasieckim do Sercji, by być w szeregach walczących. Życie chłopca polskiego nie jest autorowi obce.

Zna on go doskonale, jego cechy, zwyczaje i obyczaje. Każda tu jednak postać nie oddycha powietrzem słonecznym. Kisielewski zaś styka się ze światem i życiem wszystkimi zmysłami wkłada w nie siebie całego.

W „Ziemi” stosunek starego gospodarza do córki Marysi jest straszny, bezwzględny i niesprawiedliwy. Dramat odgrywa się w głuchej wiosce. Marcysia w ciąży powraca do chałupy Paluchowskiego. Stary, nie chcąc znieść hańby w swym domu, zabija swe dziecko. Nauczycielka, Konstancja, pragnąc zatrzeć ślady czynu morderczego, podpala izbę. Paluchowski obłąkanym wzrokiem patrzy na zwęglone trupy i ucieka w świat.

Dramat ten, choć o pierwiastku nieco melodramatycznym, pisany jest żywo i zajmująco przez subtelny artystę o wyrafinowanym sposobie odczuwania.

Kisielewski, dzięki swemu delikatnemu uczuciu i wysokiej kulturze artystycznej, wszystkie tematy przezeń poruszone traktuje z taką prostotą, że książki jego czyta się z niezwykłym zajęciem. Czytelnik prowadzi wtedy cichą a szczerze prawdziwą rozmowę z ukochanym poetą, piewą najrozmaitszych drgnień duszy ludzkiej. Mało jest książek w literaturze naszej, któreby bardziej były godne uwagi, jako dokument społeczny, a zawierały tyle artyzmu, co one. Są to książki niezwykle, bo o głębokiej poezji uczuć i skończenie pięknej formie. Myśli autora biorą swój początek z życia i w niem tkwią też silnie.

Kisielewski wszystkie zjawiska życiowe, które bystrem swem okiem spostrzeża, przetapia w Duszy swojej. Bierze te łyż krwawe ludzi złamanych rozterką życiową, ich cały tragizm życia i opromienia barwami jasnymi najczystszej sztuki.

To też Kisielewski jest jednym z niewielu pisarzy, którzy potrafili tak pięknie snuć dziwy o tajemniczych zakątkach człowieczej Duszy. Forma artystyczna tych utworów jest skończenie piękna: styl pełen mocy i siły, jednym słowem to — piękna rzeźba w bronzie odlana.

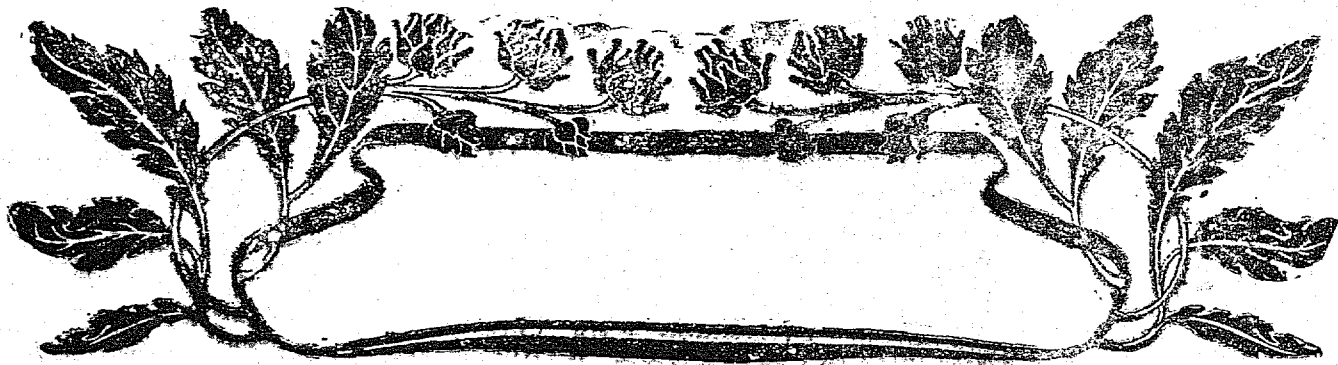
Mieczysław Lipowski.

Kardynał Kopp.

(Zyciorys).

Jerzy Kopp urodził się dnia 25 lipca 1837 jako drugi z rzędu syn ubogiej pary tkackiej, w Duderstadt, hanowerskiem ongi miasteczku, liczącem 4000 mieszkańców. Młodość jego nie była zbyt różową. Chłopiec uczęszczał w pierw do szkoły obywatelskiej swego miasta rodzinnego, później do progimnazjum. W r. 1852 uczęszczał do gimnazjum w Hildesheimie, gdzie na jesień, 1856 uzyskał maturę. Pomimo świetnego egzaminu nie mógł się on dla braku środków udać na uniwersytet, wstąpił więc jako telegrafista do służby hanowerskiej. Dopiero po dwóch latach podjął swój plan pierwotny. Od 1858 do 1861 studiował teologię w teologiczno-filozoficznym zakładzie naukowym w Hildesheimie, a 28 sierpnia 1862 otrzymał święcenia kapłańskie.

Teraz rozpoczęła się dla niego szybka karyera. Jako wikary szkolny przy domu sierot w Henneckenrode i jako wikaryusz w Delfurth zwrócił on na siebie uwagę władzy biskupiej w Hildesheimie. Już w r. 1865 powołany został jako pomocnik generalnego wikaryatu biskupiego i został zarazem lektorem przy tumie. W r. 1868 mianowany został asesorem generalnego wikaryatu. Dwa lata później odznaczył go papież Pius IX nominacją apostolskiego notaryatu. 31 grudnia 1871, mianowany został Kopp kanonikiem i wikarym generalnym. Wówczas liczył on dopiero 34 lata. Dnia 15 listopada mianował go Leon XIII za zgodą cesarza niemieckiego

i wielkiego księcia wejmarskiego biskupem we Fuldzie. Objął on tron biskupi, osierocony już od r. 1873, w ciężkich czasach ustaw majowych. Jego staraniom przeważnie zawdzięcza się załagodzenie walki kulturalnej. W uznaniu zasług Prusy powołały go 1886 do pruskiej rady państwowej a w r. 1896 jako dożywotniego członka do izby panów. Podczas skutecznego t. zw. ustaw pokojowych w latach 1886/87 był on już czynny we Wrocławiu i w r. 1887 wstąpił na tron arcybiskupi stolicy szląskiej. W r. 1893 mianował go papież kardynałem. Jako książę biskup był on członkiem sejmu szląskiego i austriackiej izby panów, ponieważ granice jego arcybiskupstwa sięgają daleko do Śląska austriackiego.

W maju 1900 zachorował kardynał Kopp niebezpiecznie. Cesarz niemiecki przybył wówczas osobiście do Wrocławia powinszować mu wyzdrowienia. Drugi raz zachorował Kopp ciężko w maju 1912. Przed paru tygodniami podczas wizytacji biskupa twa opaszkowego, zaziębił się, poczem nastąpiły inne komplikacje, które spowodowały śmierć sędziwego kardynała.

DZIAŁ ESPERANCKI.

Redagowany przez J. Sz.

Sukcesy Esperanta

Na wyspie Formoza (Japonja) założono towarzystwo esperanckie.

W Hamburgu odbyło się propagacyjne zebranie esperantystów — robotników. Przy „Central Hinda College” w Buenos Aires otwarto kurs Esperanta.

„Związek Węgierskich Robotników — Esperantystów” urządził propagacyjne zebranie w Budapeszcie; było obecnych 200 robotników.

W Buenos — Aires powstała nowa grupa esperancka.

Związek „Hina Esperanta Asocio”, założony w roku ubiegłym, posiada obecnie 28 filji i liczy 1242 członków; związek udzielił w roku ubiegłym 6113 informacji o Esperancie.

Esperanto wśród abstynentów

Esperanto rozpowszechnia się coraz więcej wśród abstynentów i ilość członków wszechświatowego związku esperantystów stale wzrasta; związek ten (Tutmonda Esperantista Abstinula Ligo) wydaje miesięcznik w języku esperanckim p. t. „Internacia Abstinenta Observanto” (adres redakcji: G. Bröckhof, Bomlitz (Niemcy), z którego czerpiemy niektóre fakty o ruchu esperanckim wśród abstynentów: w Hamburgu zorganizowano kursy Esperanta dla abstynentów. — W Amsterdamie założono towarzystwo esperantystów, — W Uelzen (Niemcy) przy Towarzystwie Abstynentów zorganizowano kursy Esperanta. — W

Meissen p. Sohrman wygłosił w Towarz. Abstynentów mowę o Esperancie. — W Mannheim otwarto kursy Esperanta dla członków miejscowego Towarzystwa Abstynentów.

X Międzynarodowy Kongres Esperantystów

Kasa kongresowa otrzymała nową zapomogę od Rady miejskiej Paryża w kwocie 1000 fr. — Uczestnicy kongresu otrzymają 50% rabatu na francuskich drogach żelaznych. Jak donosi „Kongresa Gazeto” 1270 esperantystów nadesłało swe składki kongresowe do dnia 6 lutego.

Z prasy esperanckiej

Wyszedł z druku № 2—3 pisma propagacyjnego „La Sago” (Strzała), wyrwanego przez znanego propagatora Jerzego Dawydowa. Numer ten zawiera szereg artykułów propagacyjnych, z których zanotować należy: artykuł p. Richet, laureata konkursu Nobla. Esperanto a pacyfizm; Esperanto a Medycyna; Język międzynarodowy w przemyśle; opinie ludzi wybitnych (prof. Forela, prof. Kissa, laureata konkursu Nobla, p. La-Fontaine *) i inn.). W numerze tym znajdujemy obfitą kronikę ruchu esperanckiego (między innymi sprawozdanie z Wieczoru litewskiego i koncert—raucie „L. E. S.”)

„Pola Esperanta Revuo”, organ polaków—Esperantystów w Ameryce, wychodzi obecnie co 2-gi tydzień w Chikago.

*) Opinie te były zamieszczone w naszym „Dz. Esp.”

„AMALINA”

Pasta do włosów, wzmacnia je i chroni od powtórzenia się łupieżu. Zaleca się do codziennego użytku.

Cena 40 kop.

Ządać wszędzie.

Pierwsza Lecznica lekarzy specjalistów dla przychodzących chorych

45. Piotrkowska 45 (róg Zielonej). Telef. 30-13.

Wewnętrzne i nerwowe Dr. I. SZWARCWASSER od 10 — 11 i 4½ — 5½ codziennie.
w niedziele od 10 — 11.

Choroby skórne i weneryczne Dr. L. PRYBULSKI. W niedziele, wtorki, czwartki, piątki od
1½ — 2½, a Poniedziałki, środy, soboty od 8½ — 9½ wieczór.

Choroby **dzieci** miejsce porad dla matek szczepienie ospy Dr. I. LIPSZYC codziennie od 1—2 pp.

Choroby **chirurgiczne** Dr. M. KANTOR od 2 — 3 i 7—8 wieczór codziennie.

Choroby **kobiece** Dr. M. PAPIERNY od 3 — 4 codziennie.

Choroby **cczu** Dr. E. DONCHIN Codziennie od 9 — 10 rano.

Choroby **nosa**, uszu i gardła Dr. C. BLUM Poniedziałek, wtorek, środa, czwartek od 1—2. pp.
Piątek, sobota, niedziela od 9 — 10 rano.

Analizy krwi, wydzielin, moczu. Badanie mamek. Porada 50 kop.

Drukarnia Akcydensowa

J. GRODKA

Widzewska 106a.

PRZYJMUJE WSZELKIE ROBOTY W ZAKRES
:: DRUKARSTWA WCHODZĄCE. JAKO TO ::

TABELE, KWITARJUSZE, RA
CHUNKI, AFISZE, KLEPSYDRY,
PLAKATY, ZAPROSZENIA, BI
LETY WIZYTOWE, BLANKIETY.

:: :: :: i l. p. :: ::

DLA DUŻYCH NAKŁADÓW — maszyna rotacyjna.

Ceny umiarkowane.

Ceny umiarkowane.

„Niemiecki Kodeks Handlowy“

na język polski przełożył Tadeusz Zborow
ski, radca sądu w Inowrocławiu. Do naby
cia w księgarniach M. Niemierkiewicza w
Poznaniu i Władysława Nitton w Łodzi,
ulica Piotrkowska 162.
Cena 1 rb. 50. 317-10-1

Pierwsza
+ chrześcijańska lecznica +
choćb zębów i jamy ustnej.
Łódź, ulica Przejazd 3.
Najlepsze ZĘBY sztuczne i plomby
Porada od 25 k. od 10—7 wiecz.
25*1—2—1